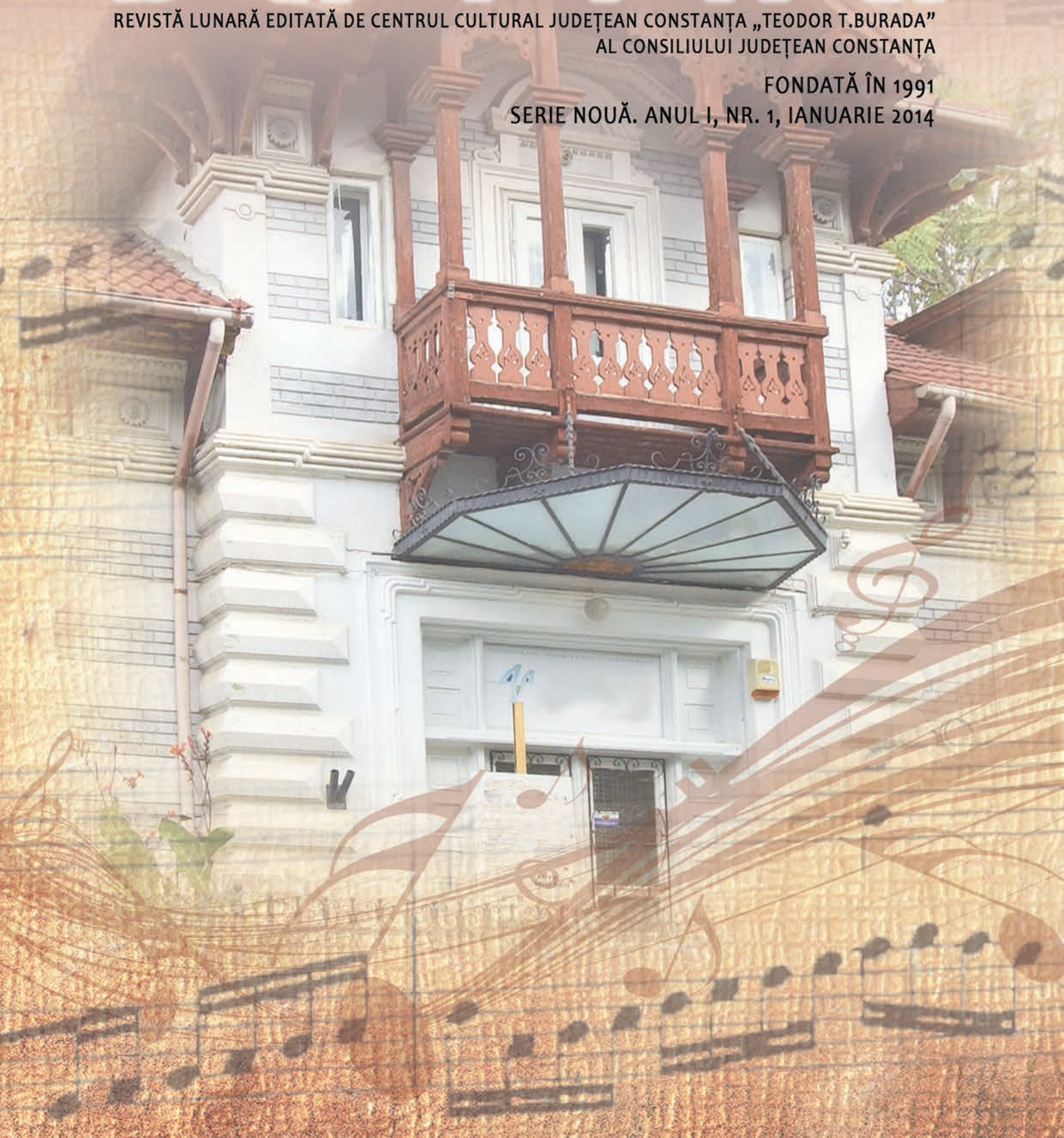


# DATAȚINA

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE CENTRUL CULTURAL JUDEȚEAN CONSTANȚA „TEODOR T. BURADA”  
AL CONSILIULUI JUDEȚEAN CONSTANȚA

FONDATĂ ÎN 1991

SERIE NOUĂ. ANUL I, NR. 1, IANUARIE 2014





**DĂȚ ÎNĂ**, fondată în 1991, serie nouă,  
Revistă lunară editată de Centrul cultural județean Constanța „Teodor T. Burada” al Consiliului  
Județean Constanța  
ISSN 1221-2253

Director  
Prof. **Doina VOIVOZEANU**

Redactor șef  
**Aurelia LĂPUȘAN**

Redactori  
**Adina BOCAI, Cristina RUSU**

Contabil șef: **Alina ONEL**  
Tehnoredactor: **Gabriel VOICU**

Copyright text și fotografii © Centrul cultural județean Constanța “Teodor T.Burada”  
Copyright prezentare grafică © 2014 Editura Datina  
Iconografie: arhiva Centrului și colecții particulare

Tiparul FOTO STORY SRL Constanța, bdul Alex.Lăpușneanu nr.163 fotoartagfa@yahoo.com

**Centrul cultural județean Constanța „Teodor T. Burada” - Constanța**

*Bd. Tomis nr. 110*

*Tel./Fax: 0241 61 92 93*

*E-mail:office@scoalaarte.ro*

*Bd. I.C. Bratianu nr. 68*

*Tel: 0241 61 88 42*

*E-mail:cultural2@scoalaarte.ro*

## CUPRINS

**3** La drum, iarăși, cu **DĂȚ ÎNĂ**

**4** Interferențe

**5** Centrul Cultural Județean  
Constanța „Teodor T. Burada”,  
În pragul unei noi etape de  
dezvoltare

**6** 23 de zile pe „Drumul  
Mătăsiu”

**7** Instantanee. Instantanee

**9** O inițiativă care ne  
onorează

**14** O călătorie în Dobrogea  
de Teodor T. Burada

**16** 125 de ani de la nașterea  
lui Ioan D. Chirescu

**18** Cine-i născut în ianuarie?

**20** Monumentul Avântul  
Țării din Constanța

**22** La Izvorul apei  
tămăduitoare, o cruce...

**23** Centrul Cultural „Teodor  
T. Burada”, în premieră  
la Festivalul Național al  
Tradițiilor Populare de la Sibiu

**25** Aniversări în luna  
februarie

**27** Teo Rădulescu, o viață pe  
portative

**29** Dragobetele, flăcăul tânăr  
și iubăreț, în lumea satului  
românesc

**31** „Elena Ionescu, o viață  
dedicată cântecului popular  
dobrogean”

**32** Calendar popular

**35** Un curs pentru fiecare

## La drum, iarăși, cu DATINA

În plină expansiune a presei on-line la Constanța reappare - în format printat - **Datina**, serie nouă, o publicație cunoscută în peisajul publicistic cultural al provinciei noastre. Inițiatorul și editorul său - Centrul cultural județean Teodor T. Burada – și-a propus prin această nouă întreprindere publicistică să continue, să descopere și să susțină actul de creație semnat de oameni de orice vârstă și profesie, în același timp valorificând și promovând patrimoniul cultural existent în Dobrogea, omagiind oamenii de cultură, memoria acestor binecuvântate locuri.

**Datina** s-a născut la 21 decembrie 1991 ca un trimestrial de etnografie și folclor, editată de Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și a Creației Populare Constanța, prima încercare de acest fel din Dobrogea. „Datina” s-a impus ca o necesitate firească de a introduce în casa și viața noastră binele, adevărul, frumosul, valori fundamentale ale poporului nostru”, scria în articolul-program Călin Sabin, unul din importanții animatori ai vieții culturale tomitane a aceluși timp. Și continua - „am numit-o așa pentru că datina este legea nescrisă care, conținând un corpus de reguli și norme sedimentate de-a lungul veacurilor printr-o îndelungată experiență, guvernează devenirea umană. Ea este forța creatoare a tradiției populare, iar o societate în care valorile morale trebuie să primeze nu se poate înălța neglijând credințele, practicile, obiceiurile, cântecele și dansurile ce înglobează virtuțile ethosului românesc, fără de care devenim un popor impersonal, lipsit de identitate.”

Păstrându-i numele nu facem astăzi decât în respect pentru aceste începuturi, să continuăm politicile editoriale, scopul dintâi al revistei.

Chiar dacă presa românească de azi traversează o criză, sperăm trecătoare, publicul are nevoie de o informare corectă și de o platformă de dezbateri asupra zestrei naționale, a actului de cultură populară, să cunoască performanțele artistice din toate domeniile, iar noi ne-am propus să oferim cititorilor povești care evocă un trecut la care generațiile viitoare vor avea prilejul să viseze, raportându-și existența.

Revista va găzdui materiale de larg interes cultural, ilustrând astfel preocupările instituției noastre din domeniul etnologiei, parte a băncii de date a culturii tradiționale dobrogene. În același timp multe rubrici vor fi dedicate evenimentelor importante organizate de sau sub tutela Consiliului județean Constanța și Centrului Teodor T. Burada. Va prezenta nemijlocit viața culturală a localităților dobrogene stimulând cultura tradițională, va organiza simpozioane etnofolclorice, va edita lucrări destinate conservării și promovării culturii tradiționale, gale ale tinerelor talente, va deveni, cu sprijinul susținătorilor săi, generatoarea unei autentice mișcări culturale complexe.

La drum, iarăși, cu **Datina**, serie nouă, pe meleaguri dobrogene !

**Redacția**



## «Interferențe»

La jumătatea lunii decembrie a anului 2013, Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” a lansat on-line primul număr al revistei „Interferențe” a cărei menire declarată este aceea de a prezenta tuturor celor interesați informații legate de specificul tradițiilor folclorice din România și mai cu seamă din zona Dobrogei – cea mai bogată etnic, precum și aspecte inedite de natură etnografică și etnomuzicologică ce țin de alte zone ale lumii, în ideea de a face cunoscut acest tezaur, măsura în care el s-a păstrat în sferele sociale care i-au dat naștere, gradul de eventuală extindere sau restrângere în timp și spațiu, cauzele și consecințele modificărilor ce au avut loc de-a lungul vremii.

Am pornit la drum, așadar, cu gândul deschiderii către lume – spre a ne face cunoscute valorile inestimabile ale culturii tradiționale multietnice -, dar și pentru lume – din dorința de a primi informații în domeniile de interes de oriunde de pe Terra pentru a le cunoaște și a le transmite prin paginile noastre mai departe, tuturor iubitorilor de etnografie și folclor muzical autentic.

Pentru eficientizarea comunicării, revista va apărea în limbile română, engleză, franceză și spaniolă.

Revista „Interferențe” este structurată în prezent pe cinci secțiuni ce cuprind:

- .articole și studii pe teme de etnografie, etnomuzicologie și muzicologie (doar pentru situațiile în care muzica cultă a avut/are la bază teme folclorice);

- .portrete de personalități aniversate sau comemorate în anul de publicație al fiecărui număr, în măsura în care activitatea acestora se desfășoară/s-a desfășurat în strânsă legătură cu domeniile de interes ale revistei;

- .interviuri cu personalități din cadrul etniilor de pe teritoriul Constanței/Dobrogei care să aducă în atenție aspecte specifice fiecărei comunități;

- .recenzii de cărți încadrabile în oricare din domeniile anunțate;

- .prezentarea succintă a autorilor materialelor publicate în fiecare număr.

Garanția valorii informațiilor transmise prin intermediul revistei (avem deja bucuria de a găzdui în paginile primului număr două



interesante articole din Germania) este asigurată nu numai de recunoșterea autorilor, ci și de numele de rezonanță – din țară și din străinătate – ce alcătuiesc colectivul de revizie *inter pares*.

Colegiul de redacție al revistei „Interferențe” își dorește de asemenea o largă și fructuoasă colaborare cu specialiști din cât mai multe zone ale lumii nu numai strict prin paginile acestei publicații, ci și prin organizarea, în viitorul apropiat, de mese rotunde, conferințe, simpozioane naționale și internaționale, festivaluri și prin schimburi de materiale audio și video autentice în vederea realizării de studii de folclor comparat menite să pună în evidență elemente comune de structură tradițională ce au determinat și determină într-o măsură mai mare sau mai mică unitatea de fond a civilizației de pe Terra.

Pentru a transforma în realitate tot ce ne-am propus, sperăm în depășirea reticenței manifestate de conducerea și membrii unora dintre comunitățile etnice abordate în vederea promovării valorilor autentice proprii și îi invităm pe toți cei interesați de o cooperare în acest domeniu – din țară și din străinătate – să ni se alăture, începând cu trimiterea spre publicare a lucrărilor științifice proprii.

Adresele de contact cu redacția sunt postate pe site-ul revistei, accesibil la adresa

<http://www.interferences.ro>

**Redactor-șef**  
**Prof. univ. dr. Carmen CRISTESCU**



## Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”, În pragul unei noi etape de dezvoltare

Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” își desfășoară astăzi activitatea pe trei componente ale spațiului cultural constănțean: Școala Populară de Arte și Meserii, Universitatea populară și Conservarea și promovarea culturii tradiționale.

De la artele vizuale, precum artă foto, desen, dress design, design interior, pictură și artizanat, la compartimentul de muzică ce cuprinde ca specializări artă dramatică, dans modern și balet, de la cursuri de limbi străine la club de origami pentru copii, toate acestea sunt completate cu activități de promovare a valorilor tradiționale în rândul instituțiilor de învățământ din județ, în baza unor parteneriate cu tradiție. Iar conservarea inegalabilului patrimoniu etnologic al Dobrogei este o nobilă responsabilitate a tuturor celor care slujesc cultura acestui ținut.

Activitatea noastră este reflectată în spectacole, recitaluri, participarea la festivalurile care se desfășoară în diferite centre culturale naționale. Rezultatele strădaniei profesorilor și elevilor se reflectă în diplome și premii care se adună ambițios în palmaresul instituției și al fiecărui participant în parte. În cadrul recitalurilor organizate cu o frecvență notabilă, elevii de la clasele de canto muzică ușoară, belcanto, instrumente și artă dramatică dau publicului constănțean obolul lor de sensibilitate și măiestrie.

Cu realizări deosebite se înscrie și clasa de artă



dramatică. În fiecare an o mare parte din elevi reușesc să ajungă pe băncile facultăților de profil din întreaga țară.

Nici artele vizuale nu se lasă mai prejos. Sunt deja cunoscute prezentările de modă ale clasei de dress design cu manechine instruite în școala noastră. De asemenea, se fac remarcate și expozițiile de pictură ale actualilor sau foștilor elevi - azi artiști profesioniști. Arta fotografică este și ea la mare căutare în rândul elevilor.

Mai oferim celor interesați cursuri de instrumente populare, modelaj - ceramică, machiaj. Menirea noastră este de a facilita doritorilor accesul la cunoaștere, astfel că instituția a deschis secții și în județ, rămânând deschiși oricăror proiecte de colaborare venite din partea autorităților locale sau a altor organizații.

Anul 2013 a stat sub semnul premierelor prin participarea la o manifestare de amploare în Turcia, anul 2014 se anunță și el unul al succeselor prin prezența confirmată deja la un alt amplu festival de profil, de rang internațional, de data aceasta organizat la Sibiu. Este

o etapă deosebit de importantă pe care o parcurgem. Anul 2014 a debutat spectaculos încă din primele zile ale lui ianuarie: lansarea a două publicații, una științifică, în format online, Interferențe, aceasta, Datina, în formă printată, continuând astfel prestigioasa publicație a instituției, născută în decembrie 1991 din inițiativa și perseverența unui grup de specialiști adunați în jurul lui Călin SABIN, directorul instituției la acea vreme. Am pus bazele unei edituri proprii și am făcut deja proiectele editoriale pentru acest an.

Am instituit o diplomă de onoare care se va acorda personalităților dobrogene cu o contribuție esențială în cultură, și primul gest l-am făcut omagiindu-l pe profesorul universitar Dragoș ALEXANDRESCU. Vom continua seria aniversărilor publice.

Sperăm ca în 2014 să devenim punctul central al culturii locale, în folosul publicului larg.

**Prof. Doina VOIVOZEANU**  
**Director**

## 23 de zile pe „Drumul Mătăsii”

Centrul Cultural conștanțean a marcat, în anul 2013, o premieră, prin participarea, în luna septembrie 2013, la o manifestare internațională de amploare. Evenimentul s-a derulat sub deviza „Istanbul - Gyeongju World Culture EXPO 2013”, care a avut loc pe parcursul a trei săptămâni în Istanbul.

Manifestarea a fost organizată de Primăria Generală Istanbul și Primăria Generală Gyeongju - Republica Coreea și a reunit participanți din 40 de țări, reprezentanți ai tot atâtor culturi. Scopul manifestării, așa cum au anunțat organizatorii la final, a fost acela de a transmite un mesaj de solidaritate prin intermediul culturii, al bogăției spirituale a fiecărei țări. În acest sens, pe cele trei scene amenajate în centrul metropolei Istanbul, au evoluat ansambluri din mai multe zone ale lumii, mesagere ale diferitelor culturi. De asemenea, toate țările participante au avut standuri de



prezentare în care au fost expuse, pe parcursul manifestărilor, obiectele lucrate manual, produse tradiționale, costume specifice zonelor de proveniență. Un astfel de stand a avut și Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”, unde artiștii centrului au expus lucrările proprii. Din partea instituției conștanțene au fost prezente la manifestările de la Istanbul Gabriela GHEORGHE și Lucia NICULESCU artiști plastici, și Adriana HOIDRAG - instructor de dans. Manifestările derulate la Istanbul au avut ca principal scop promovarea vechiului „Drumul Mătăsii” și a moștenirii culturale a popoarelor care au construit în urmă cu sute de ani acest

traseu. „Prosperitatea lumii stă în cultură”, spuneau organizatorii, fapt pentru care ei își doresc ca prin manifestarea de la Istanbul să fi accentuat ideea de pace și armonie între popoare. „A fost o onoare pentru noi să fim parte a unui proiect atât de amplu. La centru avem artiști valoroși care, prin calitatea lor de dascăli, contribuie la formarea altor generații de artiști. Ne-au reprezentat cu succes la Istanbul și avem convingerea că tot așa ne vom prezenta la toate manifestările din țară și din străinătate la care vom mai avea ocazia să participăm. Mulțumim organizatorilor pentru că au avut încredere în noi și sperăm ca și pe viitor să avem colaborări benefice pentru ambele părți”, a declarat Doina VOIVOZEANU, directorul Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”.

**Adina BOCAI**





## Instantanee. Instantanee. Instantanee.

Centrul cultural județean Constanța « Teodor T. Burada » este mandatat prin însăși existența sa să promoveze valorile culturale ale acestei provincii, să conserve însemnele civilizatoare ale etniilor conlocuitoare, să facă să rezoneze în sufletele locuitorilor momente ale istoriei eroice ale provinciei.

Nu întâmplător a fost ales patronul spiritual al instituției noastre pe Teodor T. Burada,

muzicolog, folclorist, violonist, etnograf și profesor, un intelectual polivalent, cunoscut și ca muzician, jurist, istoric și literat, animator al teatrului românesc, care la numai doi ani de la revenirea Dobrogei la țară a parcurs satele județului, a cules folclor și a publicat prima lucrare de proporții sub titlul *O călătorie în Dobrogea*. Împlinindu-se opt decenii de la trecerea la cele veșnice a acestui erudit enciclopedist român,

în cadrul amplului program omagial dedicat Dobrogei a fost celebrată și activitatea lui Teodor T. Burada. O expoziție permanentă cu imagini din viața și opera acestuia se află la sediul Centrului cultural de pe bdul Tomis. În intențiile editoriale ale instituției se află inclusă și reproducerea anastatică a acestei valoroase lucrări științifice, *O călătorie în Dobrogea*.

Cu prilejul împlinirii a 135 de ani de la revenirea Dobrogei la țară au fost organizate mai multe activități culturale: o expoziție documentară în holul Teatrului național «Oleg Danovski», mai multe spectacole susținute de cursanții centrului și de profesorii acestuia.



Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” a organizat la sediul din b-dul I.C. Brătianu o întâlnire cu elevii Școlilor gimnaziale nr. 8 și 28, însoțiți de prof. Georgiana ROMANOV, director adjunct al școlii 8, Elena MIU, bibliotecara școlii, și Cristina URSACHI, profesor al Școlii nr. 28, omagiind astfel Ziua culturii naționale și 164 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu. Au participat prof. Doina VOIVOZEANU, directoarea Centrului Cultural, conf. dr. Aurelia LĂPUȘAN și actorul Nucu STÂNGACIU. Elevii au ascultat cântece dedicate marelui poet, versuri în interpretarea unor actori celebri, completând lecția deschisă despre EMINESCU cu intervențiile lor inocente. *Eminescu, pur și simplu* a fost titlul dat de copii acestei manifestări emoționante.

## Ziua Națională a României, sărbătorită de cursanții Centrului Cultural „Teodor T. Burada”

Cu prilejul Zilei Naționale a României, cursanții Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” au susținut un program artistic alcătuit din cântece și dansuri populare care au readus în atenția spectatorilor evenimentele care au avut loc la data de 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia. Au evoluat în fața publicului ansamblurile „Dobrogea” al Fundației „Fantasio”, „Luminițe dobrogene”, ambele coordonate de prof. Elena Dordea, Grupul vocal „Fiii Dobrogei”, coordonat de prof. Elena Ionescu Cojocaru și soliștii Luana Tudorache, Mădălina Tincu și Ionuț Cuclea.

Programul a cuprins atât piese din folclorul autentic dobrogean, cât și un moment artistic ce a reprezentat simbolic evenimentul istoric de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia.

Manifestarea a fost organizată de Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”, Teatrul de Stat Constanța, Fundația „Fantasio” și Primăria Comunei Lumina.

## Folclorul, mesagerul Centrului Cultural „Teodor T. Burada” în țară și peste hotare

Clasa de canto Muzică populară coordonată de profesor Elena IONESCU COJOCARU și profesor corepetitor Adrian URSULESCU a început anul școlar 2013 – 2014 în forță. Luna octombrie a anului trecut a stat sub semnul unui parteneriat cultural Bulgaria – România, în cadrul căruia Grupul Folcloric „Fiii Dobrogei” au evoluat în două spectacole organizate la Dryanovo, în Bulgaria.

Luna noiembrie a fost luna evoluțiilor la posturi de televiziune care promovează folclorul românesc. Astfel că elevii Clasei de canto muzică populară din cadrul Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” au participat la filmări pentru TV Favorit – emisiunea „Am venit cu voie bună”, la postul local TV Neptun – emisiunea „Petrecere românească”, la TV Inedit – emisiunea „La Hanu lui nea Mărin”, luna încheindu-se cu participarea cursanților la un spectacol folcloric organizat la Teatrul de stat din Constanța, cu prilejul Zilei Naționale a României.

Ultima lună din an a stat, așa cum era și firesc, sub semnul sărbătorilor de iarnă. Cursanții coordonați de profesor Elena IONESCU COJOCARU și profesor corepetitor Adrian URSULESCU au evoluat în spectacole precum „O, ce veste minunată”, de la Muzeul de Artă Constanța, „Cântec drag din Dobrogea” – spectacol folcloric susținut în comuna Valu lui Traian, dar și într-un spectacol de colinde care a avut loc la Tomis Mall Constanța.

**Adina BOCAI**

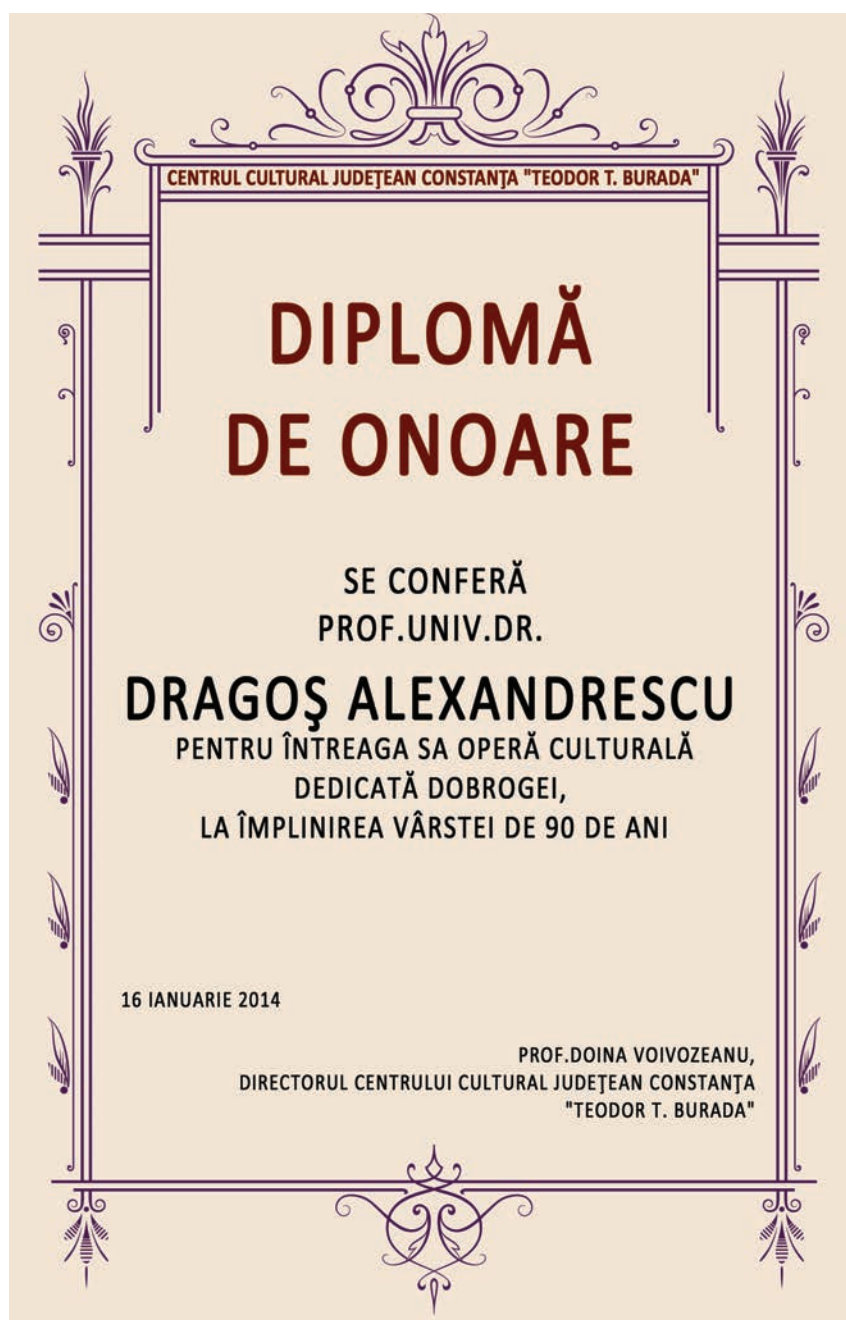




## O inițiativă care ne onorează

Centrul cultural județean Constanța "Teodor T. Burada" a conferit o DIPLOMĂ DE ONOARE prof.univ.dr. Dragoș ALEXANDRESCU, ca o recunoaștere publică a valorii operei sale culturale dedicate Dobrogei natale, la împlinirea vârstei de 90 de ani.

Compozitorul, teologul, dirijorul, bizantinologul și profesorul universitar Dragoș ALEXANDRESCU, unul dintre cei mai reprezentativi creatori din domeniul muzicii dobrogene, s-a născut la 16 ianuarie 1924 la Constanța dintr-o familie de mari muzicieni. Studiile muzicale le-a început la Constanța (1931 – 1941) cu Natalia Margariti – Funduca (pian), continuându-le la Conservatorul din București (1948 – 1954) cu George Breazul (teorie-solfegiu), Ion Dumitrescu (armonie), Alfred Mendelsohn (contrapunct, compoziție), Theodor Rogalski (orchestrație), Zeno Vancea și Adriana Sachelarie (istoria muzicii), Harry Brauner și Tiberiu Alexandru (folclor), Irina Lăzărescu și Eugenia Ionescu (pian), Ion Ghiga și Paul Jelescu (citire de partituri). Este absolvent al Facultății de Agronomie din București (1949). Dirijor al corului Bisericii Adormirea Maicii Domnului din Constanța, psalt și dirijor al corului Bisericii Parcul Domeniilor din București (1944 – 1949), hirotonit diacon la Huși și slujitor la catedrala Episcopală din Huși (1947 – 1949), redactor șef la Biblioteca muzicală a Radiodifuziunii Române din București (1949 – 1951), preparator (1950



– 1958), asistent (1958 – 1962), lector (1962 – 1968), conferențiar (1968 – 1990) și profesor (1990 – 2004) la catedra de teorie-solfegiu de la Conservatorul din București, diacon la Biserica Sfântul Gheorghe Vechi din București (din 1991). La 1 ianuarie 1950 devine membru al Uniunii Compozitorilor din România.

A fondat și a condus Cenaclul muzical din Constanța (1963 – 1989). A susținut nenumărate conferințe și comunicări științifice. A compus muzică pentru filme documentare. Este membru onorific în HONORARY EDUCATIONAL ADVISORY BOARD, din THE AMERICAN BIOGRAPHICAL INSTITUTE, North Carolina, S.U.A. (1984).

Are o impresionantă operă de creație muzicală: vocal-simfonică, muzică simfonică, de cameră, prelucrări de folclor pentru orchestră populară, muzică corală religioasă și laică, muzică vocală(voce și pian), lucrări didactice, lucrări dedicate bizantinologiei. Cea mai mare parte a copleșitoarei sale opere este inspirată sau dedicată Dobrogei căreia i-a descoperit uriașul patrimoniu de valori artistice. Locului natal i-a închinat în 1954 Simfonia „Dobrogea”, poemele simfonice „Adamclisi”, „Histria” ș.a.

La această importantă aniversare, omagiindu-i întreaga activitate culturală, Centrul cultural județean Constanța „Teodor T.Burada”, prin

prof.Doina VOIVOZEANU, directoare, i-a oferit maestrului Dragoș ALEXANDRESCU împreună cu Diploma de onoare și o lucrare plastică realizată de profesorii instituției. Profund impresionat de gestul conducerii Centrului, prof.univ.dr. Dragoș ALEXANDRESCU a exprimat profunda sa grațitudine concetățenilor săi, oamenilor de cultură din județ care, iată, nu au uitat contribuția pe care și-a adus-o la creșterea prestigiului provinciei, la consolidarea instituțiilor culturale constănțene.

## „M-am născut la Constanța într-o Casă a muzicii”

### *Interviu cu prof.univ.dr. Dragoș ALEXANDRESCU<sup>1</sup>*

- Domnule profesor Dragoș Alexandrescu, care vă sunt primele amintiri despre orașul natal?

- M-am născut la Constanța într-o locuință pe care toată lumea o recunoștea a fi Casa muzicii. Pianul meu la care lucrez și acum a fost cândva cumpărat din București, dus la Constanța și adus odată cu mutarea în locuința mea din Capitală. A fost proprietatea profesorului Ion Baston, unul dintre muzicienii dintâi ai Constanței, profesor de muzică la „Mircea”, dirijor al corului Catedralei. Familia noastră datează în Constanța din anul 1865, odată cu venirea grupului de surori Blitzner din orașul austriac Sonnenberg, constituite într-un fel de Damenkapelle, și care au rămas definitiv la Kustenge, în loc să ajungă la Istanbul. Maria Blitzner, conducătoarea grupului, a fost străbunica mea pe linie maternă. De acolo, cred eu, începe o viață muzicală mai serioasă în Dobrogea. Muzică instrumentală clasică, romantică nu se prea cânta până atunci. Ele au cântat creând un anume gust muzical.

<sup>1</sup> Interviu luat la locuința sa din București la sfârșitul lui noiembrie 2008, în pragul finalizării monografiei *Valori ale culturii de masă în Dobrogea, Școala populară de artă*, Editura Dobrogea, 2009, autori Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan. În semn de prețuire și modest omagiu, la împlinirea vârstei de 90 de ani a maestrului Dragoș Alexandrescu, publicăm integral interviul realizat la acea dată și nevalorificat până acum.



- Aș vrea să precizăm din surse oficiale consemnate în monografia *Constanța, memoria orașului*,<sup>2</sup> că Maria Blitzner a fost soția căpitanului de port Nicolae Macri, apoi, după moartea acestuia, soția unui mare primar al Constanței, filantropului Mihail Coiciu, care a lăsat prin testament întreaga lor avere Ateneului român. V-aș ruga, însă, să punctați începuturile mișcării artistice în Constanța, tocmai în acest context.

<sup>2</sup> *Constanța, memoria orașului, 1878-1940*, Editura Muntenia, 1997, autori Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan



- Primul cor serios al Constanței a fost creat la Catedrală. Așa a început mișcarea muzicală corală a orașului care până atunci se rezuma la seratele muzicale, la concertele date în grupuri restrânse, la turneele unor artiști care veneau în oraș, diverse trupe de operetă sau cântăreți.

- *V-ați născut din părinți artiști, din bunici artiști, din străbunici artiști. Este o moștenire plăcută și grea în același timp.*

- Părinții mei au fost Aur Alexandrescu și Moldova Ghițescu. Tata era din Moldova, județul Vaslui. Bunicii nu l-au dat să facă Seminarul, nu vroiau să-și lase fiul să se facă preot, nu l-au dat nici la pedagogică, deși putea să fie învățător. Tata a învățat singur să cânte la vioară, ajutat de niște mici lăutari, și când s-a dus la Iași, la Școala comercială, a studiat cu celebrul Eduard Caudella și în felul acesta, când a ajuns la Constanța, a devenit cel mai bun profesor de vioară și cel mai bun violonist, după părerea mea. La noi în casă era un fel de conservator. Acolo se țineau, cu prietenii părinților mei care cunoșteau câte un instrument, concerte cu muzică de cameră. La un moment dat tata, Aur Alexandrescu, a fost dirijor la corul Catedralei, iar eu eram dirijorul corului Bisericii Adormirea Maicii Domnului.

- *Unde era casa dv?*

- Pe str. Mircea cel Mare la numărul 123, colț cu str. Tudor Vladimirescu. Casa a fost mare, mai târziu a fost vândută la trei proprietari. Casa fusese făcută de bunicul meu, tatăl mamei mele. Mama a moștenit casa și tata a mărit-o. Am avut o copilărie și o adolescență superbe.

- *Vorbiți-ne despre dv.*

- Eu am devenit student în 1943 la Agronomie deși dădusem examen la două facultăți, și am reușit foarte bine la amândouă. Cu o medie mai mare la muzică. A trebuit să renunț la Conservator, căci m-ar fi luat la armată. Agronomia era o facultate militarizată la acel timp. Dar era mai aproape de sufletul meu pentru că iubeam foarte mult natura, animalele. Când i-am arătat încercările mele de compoziție din copilărie și adolescență maestrul Jora, care era directorul Conservatorului, mi-a spus imperativ: Lasă-te de Agronomie, domnule, dumneata trebuie să faci numai



Învățătorul Gheorghe Alexandrescu, bunicul lui Dragoș, la 1890, îmbrăcat în port popular.



1930. Moldova Ghițescu, mama compozitorului Dragoș Alexandrescu, ea însăși o mare artistă

“Dintre compozitorii dobrogeni unii au devenit membri ai Uniunii Compozitorilor (Aurel Manolache, George Marcu, Grigore Nica, Ludovic Pageac), alții membri ai Cenaclului muzical (Dem Diaconescu, Emanoil Frusinescu, Dumitru Galavă, Ion Gergely, Marin Hudițeanu, Gheorghe Orhidan, Nicolae Popescu-Galicea, Adrian Ursulescu, Cristache Fieraru, Cătălin Frusinescu, Adrian Hănuțu, Sabin Nicolaină, Raluca Ninulescu, Gabriela Sauciuc)”

muzică! Facultatea m-a adus cu picioarele pe pământ căci eram artist! Pentru mine doar muzica conta! Am terminat Agronomia, apoi am urmat cursurile Conservatorului, am dat a doua oară admiterea.

La început funcționau conservatoarele de muzică și artă dramatică ca școli postliceale vocaționale. Semănau ca structură cu școlile populare de artă de mai târziu.

### **ȘI LA ȘCOLILE VOCATIONALE SE CEREA DOSAR DE PROVENIENȚĂ SOCIALĂ**

*- A fost și în Dobrogea un asemenea conservator?*

- S-a încercat, la un moment dat, în anii '50, dar fără succes. Eu eram student și veneam în vacanțe acasă. Îmi părea rău că deja la Iași, Brăila, București, Craiova asemenea instituții funcționau cu succes. În structura posibilului Conservator dobrogean fuseseră propuși tatăl meu ca profesor de vioară, mama mea profesoară de canto, dr. Ionescu, profesor de armonie, deși el nu era muzician de profesie, dar compunea, îi plăcea mult să lucreze în domeniu, poate chiar mai mult decât să practice medicina. Sediul conservatorului trebuia să fie la Casa d'Italia.

*- Care au fost primele instituții muzicale ale Constanței?*

- În 1957 oficial, Școala populară de artă, și în același an s-au înființat și Școala de muzică și Teatrul muzical.

*- Ce amintiri vă leagă de începuturile Școlii populare de artă?*

- În timpul acela veneam la Constanța, în toate vacanțele și, în vara lui 1957, am primit o invitație să particip la primul examen de admitere la Școala

populară de artă. În comisie era Elena Mateescu, o fostă colegă de la Conservator, numită director al școlii, folcloristul Dumitru Galavu. De fapt, cei doi erau primii absolvenți de Conservator care au venit în Constanța. Apoi au venit și alții de la Iași, Cluj. Secretara școlii fusese numită Ioana Pațe. Am avut candidați, și fete și băieți, examenul s-a ținut la sediul Școlii din vila Șuțu. Se cerea dosar de proveniență socială. Îmi amintesc că s-a prezentat la concurs și o fată de preot, Brătășanu, care învățase de la mine pianul. A devenit corepetitoare la balet. Elena Mateescu a acoperit-o mințindu-i pe cei de la cadre că fata are origine muncitorească.

*- Ați mai păstrat legături cu elevii Școlii?*

- Sporadic, în vacanțe. Mai treceam pe la Școala de arte, pe la Școala de Muzică.

*- Ce făcea diferența între cele două instituții de muzică, în perioada aceea?*

- Școala de muzică aparținea de Ministerul învățământului, ea funcționa pe strada Cuza Vodă, unde fusese localul Școlii tătarăști.

### **CENACLUL MUZICAL „I.D.CHIRESCU”, O ȘCOALĂ A TALENTELOR**

*- Ați condus un cenanclu muzical la Constanța, care a generat o adevărată mișcare culturală. Ce ne puteți spune despre el?*

- În anul 1956, Casa creației populare (denumită mai târziu Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă) a luat inițiativa

înființării unui cenanclu muzical, care să stimuleze activitatea componistică și muzicologică a muzicienilor constănțeni – profesioniști sau amatori. Dar activitatea acestui cenanclu, al cărui președinte era doctorul Nicolae Ionescu, a fost una destul de slabă, deoarece nici unul dintre membrii săi nu avea suficientă experiență în domeniul compoziției sau al cercetării muzicologice. În anul 1963 s-a reluat această inițiativă, cu care ocazie mi s-a făcut cinstea de a mi se încredința conducerea cenanclului, fiind ajutat în această muncă de către profesorii Emanoil Frusinescu și Dem. Diaconescu. De data aceasta, activitatea a fost mai

La 1 iunie 1928 se înființează la Constanța cercul muzical Astra dobrogeană. Președinte Aur Alexandrescu, director artistic Edmond Finelis, vicepreședinte Ion Ionescu, secretar casier Ion Pritzopol, controlor Alexandru Butnaru, membri Cezar Alexandrescu, Steliana Gheorghiu, Ion Marinescu, cpt. M. Dumitrescu.

susținută, ea continuând sub diferite forme.

Îmi amintesc cu multă precizie și emoție cum, în c r e d i n ț â n d u - m i - s e conducerea Cenanclului muzical din Constanța, mi-am propus ca, împreună cu colaboratorii mei, să găsim modalitățile cele mai potrivite pentru stimularea activității de creație muzicală în rândul muzicienilor profesioniști și amatori din municipiul și județul Constanța. Și bineînțeles că în strădaniile noastre am avut de întâmpinat destule dificultăți, principala dificultate constând în faptul că numărul acelor care aveau preocupări componistice era foarte restrâns, iar pregătirea lor muzicală era, în cele mai multe cazuri, insuficientă



pentru a le permite însușirea cu ușurință a elementelor de tehnică componistică.

Dar nu ne-am lăsat înfrânți de aceste dificultăți, ci am perseverat, organizând numeroase conferințe și lecții (la care am invitat deseori muzicieni de prestigiu din București), precum și foarte multe ședințe de analiză și discuții pe marginea lucrărilor aparținând membrilor Cenaclului. Totodată, an de an, au sosit în municipiul și județul Constanța tineri absolvenți ai Conservatoarelor, din ce în ce mai pregătiți, mulți dintre ei având preocupări componistice sau chiar de cercetare muzicologică.

- *Din această mișcare muzicală s-au lansat niște nume?*

- Colaboratorii mei erau Emanoil Frusinescu și Dem Diaconescu. Cel din urmă a fost cu ideea să-i dăm cenaclului numele Chirescu.

- *L-ați cunoscut pe Ion Chirescu? Poate fi el socotit un pionier al muzicii dobrogene?*

- Cu siguranță. Pe Chirescu l-am cunoscut mai întâi din muzica lui bisericească pe care o cântam la biserică. L-am cunoscut apoi la Conservator,

când am devenit și eu student și apoi profesor. El a fost un timp rector al Conservatorului, doar că funcția, pe vremea aceea, se numea director. De altfel, Conservatorul a devenit instituție de învățământ superior abia în 1948, după reforma din educație.

- *Familia lui Chirescu seamănă cu cea a dv.*

- Așa este. Tatăl lui a fost preot, ctitor de școală. După ce s-a lansat festivalul de la Cernavoda, în 1965, an după an am fost invitat în juriu. În anul 2008 nu s-a mai ținut. Era unic în peisajul muzical românesc. O parte din documentele festivalului se mai află, merită repuse în circulație pentru a fi cunoscute strădaniile și entuziasmul oamenilor. Îmi amintesc că Cenaclul muzical de sub egida Centrului de îndrumare a creației populare și mișcării artistice de mase a prezentat la 27 iunie 1972 pe scena teatrului Fantasio un concert având la rampă numai compozitori dobrogeni. Cu acest prilej, am fost declarat președintele de onoare al cenaclului. A fost prezent la spectacol artistul poporului Ioan D.Chirescu. Cu același prilej Orchestra simfonică a Teatrului

liric sub bagheta lui Constantin Daminescu a interpretat partea I din simfonia Dobrogea compusă de mine în semn de dragoste pentru locurile natale.

-*Astăzi, cu experiența și judecățile de-acum, puteți spune dacă a fost sau nu o mișcare muzicală importantă în Dobrogea?*

-Eu zic că da. Cenaclul nostru, în special rolul unor colaboratori, care dirijau coruri mari, cum era corul de țărănci de la Cobadin, pentru care eu am și compus câteva piese, a avut un rol extrem de important. Dintre realizările mai importante ale acestui cenaclu amintesc: tipărirea unor compoziții sau prelucrări de folclor ale membrilor cenaclului, în diferite colecții dedicate formațiilor de amatori; înființarea unei orchestre simfonice, formată din profesori și elevi ai Liceului de muzică precum și din instrumentiști amatori, care a susținut concerte pe scenele constănțene, încurajarea unor tinere talente.

-*La mulți ani, maestre Dragoș ALEXANDRESCU, primiți recunoștința și respectul nostru!*

**Aurelia LĂPUȘAN**

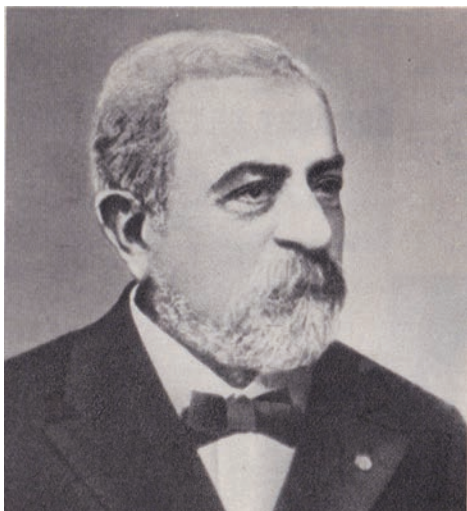
**Aur Alexandrescu, tatăl lui Dragoș Alexandrescu, a fost profesor de contabilitate la Liceul comercial din Constanța, elev al violonistului Eduard Caudella,<sup>1</sup> în același timp unul din animatorii vieții culturale locale alături de I.Morozov, V.Luscan, Grigore Sălceanu, C.P.Demetrescu, Flechtemacher, dr.N.G.Ionescu, Vasile Gițescu.**

**Dirijor de cor, pianist, alături de o excelentă soprană, Moldova Ghițescu-Alexandrescu, descendentă ea însăși dintr-o familie de tradiții muzicale. Copiii lor au devenit, la rândul-le, muzicieni reputați: Ozana, pianistă, directoarea Liceului de muzică din București, Dragoș, profesor universitar la Conservatorul Ciprian Porumbescu din București, iar Timuș, regizor muzical la Radioteleviziunea română.**

<sup>1</sup> Caudella, Eduard ( n. 3 iunie 1841 — d. 15 aprilie 1924) a fost un important compozitor român de muzică de operă, violonist, dirijor, profesor și critic de muzică.

## O călătorie în Dobrogea

### de Teodor T. Burada



Teodor T. Burada, muzicolog, folclorist, violonist, etnograf și profesor, un intelectual polivalent, cunoscut și ca muzician, jurist, istoric și literat, arheolog, arhivist, animator al teatrului românesc. În 1879 face o cercetare folclorică în Dobrogea abia revenită la țara mamă și, anul următor, publică *O călătorie în Dobrogea*, lucrare fundamentală pentru începuturile culturale locale. Prin această lucrare se deschide drumul cercetării spiritualității populare românești pe zone culturale, cartea lui Teodor T. Burada fiind considerată cu îndreptățire cea dintâi monografie etnofolclorică a unei regiuni românești.

**Reproducem în rândurile de mai jos un fragment din carte, ediția 1962.**

Scopul călătoriei ce am făcut în Dobrogea a fost mai mult a studia credințele, datinile și obiceiurile românilor ce locuiesc acolo și a aduna poeziile lor populare, singura avuție intelectuală ce posed; înainte însă de a vorbi despre aceasta, vom da în puține cuvinte informațiuni despre starea actuală a acestei țări, care odinioară a fost stăpânită de romani și care astăzi a ajuns iarăși în posesiunea noastră.

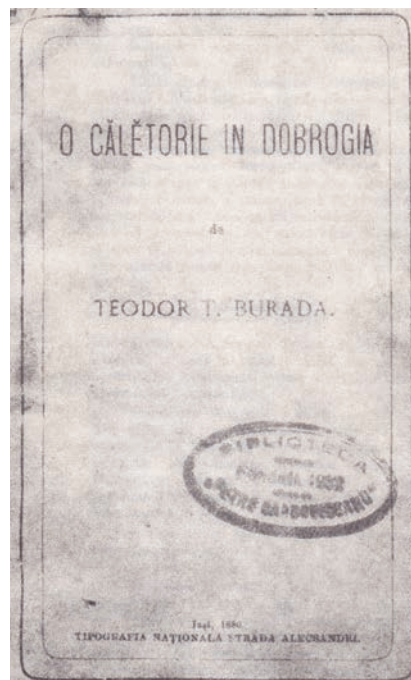
Cele mai multe din obiceiurile, credințele și năravurile aflate la noi, având cea mai mare parte originea lor de la romani, sunt păstrate și de frații noștri din Dobrogea; așa vedem: plugușorul, buhaiul, serbarea zilei de 1 Mai, obiceiurile de la înmormântări și de la nunți și alte multe...

Afară de acestea, însă, mai întâlnim niște obiceiuri, de origine romană, care astăzi la noi sunt uitate sau au dispărut cu totul; între acestea găsim pehlivăniile (luptele). În comuna Eni-Sala, districtul Tulcea, plasa

Babadag, este obiceiul să se adune flăcăi de prin multe sate și să se apuce la luptă, care se numește pehlivănie, de la cuvântul turcesc pehlivan, care înseamnă luptător. Luptătorii sunt dezbrăcați în piele până la jumătatea corpului și se luptă numai din mâini, în unele comune își ung trupul și cu untdelemn. Acest obicei este învedereat, o reminiscență a luptelor romane de gladiatori, care și ei aveau obiceiul, păstrat de la greci, de a-și unge corpul cu oleu.

La românii de dincoace de Dunăre, acest obicei există din timpurile cele mai vechi, însă într-o formă mult mai puțin caracteristică decât în Dobrogea; așa, în cântecele populare se vorbește despre asemenea lupte; în „Păunașul codrilor” găsim: Ei de brâie s-apucau/și la luptă se luau.

Este cunoscut că românii iubesc foarte mult și astăzi trânta; ea se face în deosebite feluri: trânta voinicească, trânta ciobănească, trânta ursărească, trânta pe dreptate (adică fără piedică).



Hobotul. La nunți este obiceiul ca mireasa, după ce se gătește cu tel (beteală), să fie acoperită peste tot capul cu o pânză sau câț, ce se numește sovon (hobot), încât nu i se vede de loc fața, iar la brâu ține o oglindă...

Acoperirea capului s-arpărea că este un obicei turcesc, dar el este de origine curat romană. În Transilvania acest obicei există și hobotul se numește tulbent. La romani fața miresei



se acoperea cu o pânză numită flameum; Flamina a fost cea dintâi femeie romană care a întrebuințat astfel de acoperiș, ce înseamnă sfiala și inocența fecioarei, fiindcă ea a fost cea mai sficioasă și nevinovată în viața sa. (Plin, lib. XXI, C. VIII). Când se leagă mireasa la cap se zic următoarele versuri: Taci mireasă nu mai plânge,/ Inimioara nu-ți mai frânge,/ Că la maică-ta te-oi duce/Când s-antoarce gârla-ncoace/Ș-a face jugul/ Mugur, /Resteie/ Closteie (rădăcina stufului)/ Tânjelele,/ Viorele,/ Stremănările (nuiele)/ Floricelele.

Copacul înmormântărilor. Este obiceiul, la înmormântările flăcăilor și a fetelor, să se ducă înaintea mortului un copac de lemn de prun sau și de altceva, împodobit cu ștergare, cu busuioc, cu hârtie albă, cu canură (lână) roșie; el se pune pe mormânt. La romani, acest arbore era de chiparos (cupressus) ca semn de moarte și era sfințit lui Pluton, zeul infernului...

Nu mai puțin sunt însemnate și dansurile lor, dintre care multe sunt necunoscute în România; așa sunt: hora de brâu, hora în bătaie – care se joacă numai

de flăcăi, hora țigănească, cadâneasca, bătuta, tropanca, joienica, mărămile – un soi de horă ce se joacă cu mărâmi, când se duce copacul înaintea miresei la cununie, sârbeasca, căzăceasca, rața, leasa, bulgăreasca, mocăncuța, cerchezasca, greceasca și altele ce se joacă la sunetul cimpoiului, al fluierului sau al cavalului, singurele instrumente de muzică ce se află în Dobrogea.

Mai sunt încă Drăgaica și Păpălugă, care și la noi în Moldova au fost din vechime, după cum ne spune prințul Dimitrie Cantemir, dar care astăzi au dispărut cu totul din obiceiurile poporului.

Drăgaica se face în ziua de 24 iunie, de patru fete, dintre care două îmbrăcate bărbătește; apucându-se cruciș de mână cu celelalte două, dănțuiesc pe la case, la cântecul unui fluierar, care zice diferite arii de danțuri, apoi li se dă câte un bacșiș. Mai rămân multe obiceiuri afară de cele ce le-am văzut, a căror origine este încă de cercetat...

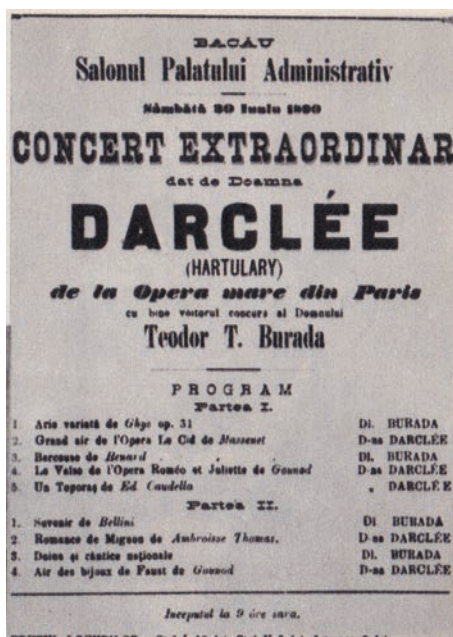
.....

Interesant este a studia și poezia populară păstrată la românii din Dobrogea. Din poeziile ce am adunat,

mai ales în comunele Ostrov, Bugeac, Perjoaea, Satul Nou, Oltina, Bellic, Kuzgun, Mârlean, Aliman, Vlăkioi, Rasova, Cochirleni, Seimenii mari, Seimenii mici, Topala, Salmova și Niculițel, se va vedea că cele mai multe au aceleași motive ca și poezia populară de dincoace de Dunăre, apoi chiar comparațiile și expresiile seamănă adeseori foarte mult. Totodată însă se va observa o lipsă de gust și de idei poetice, o repetiție prea deasă a acelorași cuvinte, care dovedește o sărăcie de concepțiuni și în genere o lipsă de bun gust și de acel sentiment delicat estetic care caracterizează poeziile din România de dincoace de Dunăre; atât e de adevărat că sub apăsarea unei dominațiuni străine se veștejește până și floarea cea mai aleasă a sufletului omenesc.

Iată, dăm aici o colecție din poeziile populare ce am adunat, care constau din colinda cu plugușorul și alte colinde, cântece bătrânești, doine, hore, bocete și descântece.<sup>1</sup> (Va urma)

<sup>1</sup> Teodor T. Burada, O călătorie în Dobrogea, Ed. Tineretului, 1962



A

N

I

V

E

R

S

Ă

R

I

## 125 de ani de la nașterea lui Ioan D. Chirescu

Ioan D. CHIRESCU, pedagog, compozitor și patriot a fost, timp de șapte decenii, creatorul greu de egalat al muzicii corale românești.

S-a născut la 5 ianuarie 1889, în orașul Cernavodă, fiu al preotului iconom stavrofor – Dimitrie Chirescu și al Gherghinei.

Datorită profesiei tatălui său, aceea de duhovnic și învățător, Ioan D. CHIRESCU a primit o aleasă educație creștină, patriotică și muzicală.

După terminarea cursului secundar, se înscrie la Facultatea de Teologie din București, în anul 1910, urmând paralel și cursurile Academiei de Muzică, unde a avut ca profesori, printre alții, pe Dumitru Georgescu Kiriac, la teorie solfegii, armonie și dirijat coral, Ioan Nonna Otescu la armonie, Alfonso Cataldi la contrapunct, Dumitru Dumitriu la pian ș.a.

În anul 1914 obține licența în Teologie și Diploma de absolvire a Academiei de Muzică, iar în perioada anilor 1922-1927 studiază la Schola-Cantorum din Paris, având ca profesori pe Vincent d'Indy (fuga-compoziție-dirijat) și Guy de Lioncourt (contrapunct).

Încă din timpul studenției devine dirijor de cor la biserica Enei (1910-1912) și la bisericile „Visarion” și „Cuibul de barză” (1916-1918) din București. A funcționat ca profesor de muzică la Liceul „Sfântul Sava” (1916-1918) din București, la gimnaziul „Al. Donici”, Școala secundară de fete, Școala normală „Nicu Gane”, toate din Fălticeni (1918-1922) și apoi la Liceul „Gheorghe Șincai” din București (1922-1927).

Din anul 1927 intră în învățământul universitar, funcționând la început ca profesor suplinitor (1927-1928) și apoi ca profesor titular de teorie-solfegii (1928-1964) în cadrul Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu” din București. În perioada 1950-1955 a îndeplinit și funcția de director al acestui conservator. Între anii 1933-1939 a funcționat și ca profesor de solfegiu comparat la Academia de muzică religioasă din București.

Concomitent cu activitatea pedagogică,



**IOAN D. CHIRESCU**

5 IANUARIE 1889 - 25 MARTIE 1980

Ioan D. Chirescu a activat ca dirijor de cor la societatea corală „Carmen” din București (1929-1950) și dirijor și director artistic la biserica „Domnița Bălașa” din București (1928-1976).

A fost membru al Societății franceze de muzică din Paris (1927) și dirijor al Capelei Române din Paris (1927-1928).

Pentru meritele sale deosebite a fost distins în anul 1962 cu titlul de profesor emerit.

Deși a fost unul din cei mai mari compozitori de muzică corală românească, nu a neglijat nici muzica de cameră și simfonică, compunând un „Allegro simfonic pentru Orchestra mare” (1927) executată de Filarmonica condusă de Ion Nonna Otescu, trei piese pentru pian (1925), „Alemanda” (1924), „Tema cu variațiuni” (1926).

Preocuparea de căpetenie a maestrului Ioan D. CHIRESCU a fost însă muzica corală, deoarece a considerat că această muzică reprezintă – prin mijloacele de exprimare, melodie, vers – muzica cea mai accesibilă oamenilor obișnuiți, fără instrucția de



specialitate, că prin ea se pot exprima simplu și eficient diferitele stări emoționale și deci este cea mai apropiată de sufletul omenesc.

Ca teolog, Ioan D. CHIRESCU a avut o deosebită sensibilitate în compozițiile corale religioase, respectând melosul glasurilor psaltice.

Ioan D. CHIRESCU a scris sute de piese corale, adresate tuturor categoriilor de formații (coruri mixte, de voci egale feminine și bărbătești, de copii, grupuri vocale) cuprinzând întreaga tematică, de la prelucrări de muzică populară până la cântece patriotice, cântece de masă, muzică religioasă, colinde etc.

Din piesele publicate care, datorită numărului mare nu pot fi enumerate integral, vom menționa câteva din cele mai cunoscute și cântate, și anume: „Cântecul cucului”, „Mândruțița de la Ramna”, „Mama”, „Colo-n umbra pomilor”, „Mândra mândruțița mea”, „Doruleț dorulețule”, „Rodica”, „Dobroge de aur” și multe altele. Din muzica religioasă menționăm: „Răspunsuri Liturgice” după Anton Pann, „Liturgia în sol major”, „Liturgia psaltică pe glasul 5”, „Liturgia psaltică pe

glasul 8”, ambele publicate într-un volum în anul 1972, „Prohodul Domnului Isus Hristos”, „Condac”-uri și concerte religioase etc. A scris, de asemenea, foarte multe colinde de Crăciun și Anul Nou, printre care: „Bună dimineața la Moș Ajun” în do major, „Bună dimineața la Moș Ajun” în si bemol major, „O, ce veste minunată”, „Trei cântece de stea”, „Plugușorul”, „Aghos-Aghios”, „În seara de Sfântul Vasile”, „Trei crai de la răsărit”, „La Sfânta Maria Mare” etc.

Câștigând o mare experiență în cadrul corului Carmen, preluat de la predecesorul său Dumitru-Georgescu Kiriac, cor ce poate fi asemuit cu un adevărat laborator profesional pentru majoritatea creatorilor de muzică corală, Ioan D. Chirescu a preluat de la înaintașii săi tradiția modului de interpretare a melosului popular românesc, păstrând nealterate frumusețea și spontaneitatea specifică creației populare românești.

Pentru bogata sa activitate componistică, pedagogică și dirijorală, Ioan D. CHIRESCU a fost distins cu titlul de Maestru Emerit al Artei, cu înaltul titlu de



Artist al Poporului, conferindu-i-se multe decorații și medalii, printre care Diploma de onoare a Consiliului Mondial al Păcii.

S-a stins din viață la 25 martie 1980, la respectabila vârstă de 91 ani.

În memoria sa, Cenaclul muzical din Constanța, condus din anul 1963 de către prof. univ. Dragoș ALEXANDRESCU, elev al maestrului Ioan D. CHIRESCU la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, a hotărât ca acest cenaclu să poarte numele ilustrului muzician.

Începând din anul 1981 s-a organizat în fiecare an o manifestare muzicală, mai întâi locală și apoi interjudețeană, „Reuniunea interjudețeană de muzică corală Ioan D. CHIRESCU”



**Remus  
ALEXANDRESCU,  
secretar al  
Cenaclului „Ioan D.  
CHIRESCU”.**

## Cine-i născut în ianuarie?

**Nicolae Dunăre,** născut la Hârșova, la 27 ianuarie 1916, face parte din generația de aur a etnologiei românești. Absolvent de sociologie la București, sub semnul lui Dimitrie Gusti, cu doctorat



în filosofie luat în 1947. Din 1972, la Institutul de istorie a artei, iar din 1975 la Institutul de cercetări etnologice și dialectologice, contribuie la elaborarea chestionarelor de artă și de port popular și participă la diverse culegeri pe teren pentru realizarea Atlasului etnografic al României. A murit în 1987. Din bogata operă enumerăm câteva titluri: *Textile populare românești din Munții Bihorului*, București, ESPLA, 1959, *Considerații asupra expoziției de bază a Muzeului Etnografic al Transilvaniei, „P. Muz.”*, 1960, *Arta populară din Valea Jiului*, București, Ed. Academiei, 1963, (în colab.), *Relații etnografice între ținuturile de pe ambele versante ale Carpaților*, Studii Cerc. Ist. Artei, 1963, 10, nr. 1, *Păstoritul de pendulare dublă pe teritoriul României*, Anuar. Muz. Etnogr. Transilv., 1965-1967[1969], *Interdependența ocupațiilor tradiționale la români, factor de stabilitate și continuitate*, Apulum, 1969, 7, *Mijloace tradiționale în agricultura Munților Apuseni în prima jumătate a secolului XX*, Apulum, 1973, 11, *Probleme ale fondului principal comun în cultura și arta populară românească*, Apulum, 1975, 13, *Funcția etnoculturală românească a zonelor Valea Jiului, Țara Bârsei și Bistrița-Năsăud*, M.N., 1976, 3, *Țara Crișurilor în contextul fondului principal etnocultural românesc*, Biharia, 1976, 6, *Caracterele portului tradițional românesc, unguresc și săsesc în Transilvania la răscrucea secolelor XVII-XVIII*, A.M.E.T., 1977, 9, *Elemente ale fondului național în civilizația tradițională hunedoreană*,

Sargeția, 1977, 13, *Comunicări etnoculturale carpato-dobrogene*, Apulum, 1978, 16, *Construcții carpatice de străveche continuitate etnoculturală în ținutul Hunedoarei*, Sargeția, 1979, 14, *Statutul și rolul păstoritului tradițional în convergență cu continuitatea și unitatea etnoculturală*, Apulum, 1979, 17, *Cercetarea culturii populare în cadrul școlii monografice*, R.E.F., 1980, 25, nr. 2, *Dimitrie Gusti. Studii critice*, Coordonator: Henri H. Stahl, Autori: Nicolae Dunăre, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1980, 391 p. (în colab.), *Fenomenul de comunicare etnoculturală în regiunea curburii carpatice nordice*, I-II, Apulum, 1980, 18; 1982, 20, *Arta populară din Munții Apuseni*, București, Ed. Meridiane, 1981, *Sistemul ocupațional pastoral, factor de stabilizare și comunicare*, A.B.-Etnog., 1981, 1, *Trilogia etnologică transilvăneană*, V.S., 1982, 11, nr.(2), *Cercetări de etnologie dobrogeană: agricultură tradițională*, *Comunicări de istorie a Dobrogei*, II, Constanța, 1983, *Carpații – axă etnoculturală*, A.I.C.E.D.–A., 1983, 5; R.E.F., 1984, *Civilizație tradițională românească în curbura carpatică nordică*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1984, *Mărginenii Sibiului. Civilizație și cultură populară românească*, Coord: Nicolae Dunăre București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1985, (în colab.), *Așezări omenești din spațiul românesc. Considerații diacronice și tipologice*, Tibiscus, 1986, 6, *L'élevage des pays carpatiques dans une perspective integraliste et européenne (terminologie)*, Tibiscum, 1986, 6, *Zonele etnografice ale României. Retrospectivă teoretică, criterii și tipuri*, R.M.M.M., 1986, 23, nr. 9, nr. 10.

**Corneliu Andronescu**, pictor, născut la Constanța la 28 ianuarie 1952, absolvent al secției de artă monumentală a Institutului de arte plastice „N.Grigorescu” București. În perioada 1986-88 a fost profesor la Școala populară de artă, apoi, în 1989, s-a stabilit în Franța unde activează ca restaurator de tablouri



și pictură murală, recunoscut de Direcțiunea Monumentelor istorice franceze. Expoziții personale în țară și străinătate. A reconstituit ansamblul de fresce de la Chapelle Notre Dame de la Salette, Trans, Mayenne Franța.<sup>1</sup>

**Gheorghe Căruțiu** s-a născut la 17 ianuarie 1957, în satul Mireasa, județul Constanța. Absolvent al Liceului de Artă Constanța în 1976, și al Institutului "N. Grigorescu", Facultatea de Arte Plastice și Decorative - secția Pictură, București, clasa prof. Ion Sălișteanu, în 1982.

În 2007 a obținut titlul științific de doctor în filologie, cu tema *Interferențe între poezie și pictură în revistele de avangardă românești*, la Universitatea București. Începând cu anul 1985 a fost profesor la Școala Populară de Artă Constanța. Din 1990 este membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România - filiala Constanța, din 1992 - profesor la Liceul de Artă, șase ani mai târziu se titularizează lector universitar la Facultatea de Arte a Universității "Ovidius" din Constanța. Are o valoroasă experiență curatorială în proiecte studențești și în cadrul UAP. Participă la zeci de expoziții de grup, colective și personale în țară și străinătate.

„Pe simezele Galeriilor de artă din Bdul Tomis și apoi în propria Galerie „Amfora” din bdul Ferdinand au expus pentru prima dată tineri artiști ca Nicolae Morărescu, Gabriela Gheorghe, Eusebio Spănu, Adrian Dumitru, Florin Hristu, Gabriela Stratulat, Adi Cornel, Aurelian Broască, Elena Cazacu, - pe atunci elevi la Școala populară de Artă, astăzi importanți profesori în învățământul artistic, artiști plastici la nivel județean și național. Îmi amintesc cu plăcere de prima serie de elevi de pe vremea când eram profesor la Școala populară de artă: Florica Renea, Vasile Munteanu, Cornel Mâșcă, Iulia Hălmăgeanu, Iuliana Rusu și alții.

Am avut un elev de excepție, pe Liviu Epuraș, devenit unul dintre artiștii importanți la nivel național. În grupa lui Papadopol a fost un alt artist valoros, Eusebio Spănu, azi profesor la Centrul cultural județean „Teodor Burada”, deosebit de talentat în arta ambientală, sculptor, pictor.”

**Gheorghe Fircă**, născut la 2 ianuarie 1938, ceramist și sculptor, membru al UAP din 1967,

<sup>1</sup> Cruceru, Florica, *Artiști dobrogeni*, Editura Muntenia, Constanța, 2005, p.23

decorat prin decret prezidential cu Ordinul Național pentru Merit în grad de Ofițer. Are în palmares numeroase expoziții personale și de grup în țară și străinătate.

Numele lui este legat de ample lucrări de artă monumentală la Teatrul "Maria Filotti" din Brăila, Cazinoul din Constanța și hotelul Intim, Teatrul național "Oleg Danovski", dar și la biserici și ansambluri religioase la Ovidiu, Urechești-Vrancea, Topolog, Tulcea, mănăstirile Sf. Andrei Cocoșu și multe altele.

**Gheorghe Constantin** s-a născut în 5 ianuarie 1951, la Constanța, absolvent al Institutului "N. Grigorescu", Facultatea de Desen; artist plastic membru U.A.P. Constanta. Din 2006 a lucrat la Școala populară de artă. Opera personală: Pictură, sculptură, tapiserie, expoziții de grup și personală în Constanța și alte orașe.

**Adriana Hoidrag**, instructor de dans sportiv și dans modern. S-a născut la 22 ianuarie 1968. „Am început dansul popular în clasele a V-a a VI-a cu instructorul coregraf Mihai Vasile la Casa de cultură, apoi cu Ion Cristian. Mai târziu am trecut la dans modern. Adoram exercițiile pe muzică. Am absolvit Colegiul pedagogic din București în 1996 și din 2000 mă aflu la Constanța.

Sunt absolventă a Școlii populare de artă de la Constanța clasa dans, și a Universității de artă București, la dans sportiv. Angajată la Școala populară de arte din anul 2000”.



## Enigmele Constanței

### Monumentul Avântul Țării

Dintre monumentele dedicate intervenției armate a României în Al Doilea Război Balcanic (iunie 27/iulie 10 – iulie 16/29 1913), conflict încheiat prin Conferința de Pace de la București (16/21 iulie – 28 iulie/10 august 1913) două se disting atât sub raport artistic cât și compozițional. Este vorba despre *Avântul Țării* (sintagmă consacrată, cu referire directă la numărul impresionant de voluntari înrolați), operă a lui Kristo SOTIRI, ridicat la Constanța precum și de cel bucureștean – cu aceeași denumire – datorat sculptorului Emil W.BECKER (arh. Arghir Culina).

Cel din capitală – dezvelit la 22 iunie 1925 - s-a păstrat (Piața Valter Mărăcineanu), exceptând câteva inscripții și basoreliefuri îndepărtate în perioada comunistă cu scopul de a-i deturna mesajul, prohibit în epocă - asimilat astfel monumentelor comemorative dedicate Primul Război Mondial.

Anterior celui bucureștean, monumentul de la malul mării (antreprenor Hristu IORGU), a fost inaugurat în primăvara anului 1916. Evenimentul va fi relatat în ziarul *Liberalul Constanței* din 3 aprilie 1916, urmând ca două zile mai târziu să regăsim o descriere *in extenso* a acestuia în



Profilul Monumentului



Monumentul din Constanța, vedere generală. Arhitect C. Sotiri

revista bucureștenă *Arta și Frumosul* (an I, nr. 2), însoțită de ilustrații sugestive (relevee, imagini de ansamblu și numeroase basoreliefuri):

*Din inițiativa și prin concursul d-lor Mumuianu Prefect și a d-lui Andronescu, Primarul orașului Constanța, s-a ridicat și se va inaugura în curând, un falnic monument demn de prosperitorul oraș Constanța, care să eternizeze memoria ostașilor morți pentru Patrie, pe câmpiile Bulgariei, și avântului cărora se datorește mărirea patriei prin anexarea Cadrilaterului.*

*Pentru acest măreț scop, au fost invitați mai mulți artiști să prezinte machete și proiecte. Dintre operele prezentate, comisiunea instituită ad-hoc, pentru examinarea ofertelor, a ales proiectul arhitectului Cristu Sotiriu din București.*

*Dăm aci o vedere generală a aceluia monument precum și câteva detalii.*



Monumentul are o înălțime de 10 metri. El se compune dintr-un bazament arhitectonic, pătrat jos și octogonal sus, de 5 metri înălțime, peste care se ridică opt coloane corintiene. Aceste coloane susțin o cupolă terminată cu o sferă peste care se află un vultur ce-și ia avântul, gata să se ridice în slavă.

Partea de sus (coloanele și cupola) a monumentului este inspirat din arhitectura templului lui Lysicrate din Atena.

Partea de jos (bazamentul dreptunghiular) formează un mic mazoleu unde s-ar putea conserva relicve și trofee din război.

În mazoleu se pătrunde printr-o ușă de stejar, ce este o operă desăvârșită de artă aplicată.

De-asupra ușei se află un fronton ornamental, cu motive războinice: armure antice. Acest fronton servește ca bază unei statui a unui dorobanț ce stă gata de atac.

În întregime monumentul se prezintă grațios, svelt, cu linii delicate care încântă ochiul. Coprinde în înfățișare o adevărată poezie, multă poezie.



Da: poezie în arhitectură, căci după cum foarte judicios spune John Ruskin, știința arhitectului, considerată în toată adâncimea ei, în maxima ei extensiune, e una din cele mai nobile creațiuni ale geniului uman.

Monumentul ieșit din concepțiunea arhitectului D.Cristu Sotiriu nu e numai o strictă și limitată observare a regulilor proporțiilor,

ci e și o bogată exprimare a unor sentimente. În această concepțiune simțim ceva mai mult decât recea știință a riglei și compasului. N-a lucrat numai ochiul ci și mintea artistului.\*

Monumentul a cărei lucrare este pe sfârșite, este lucrat în piatră artificială ce imită granitul și este ridicat în piațeta din fața palatului Regal, având o frumoasă perspectivă din toate direcțiunile.

Inaugurarea<sup>1</sup> se va face la o dată ce se va fixa ulterior.

V.



Peste 6 luni acesta va fi distrus (octombrie 1916) de către trupele de ocupație bulgare; de un tratament similar ar fi avut parte și statuia poetului Ovidiu - doborâtă la pământ, dar care va fi repusă pe soclu de către soldații germani. Acte similare de vandalism s-au comis și la Tulcea, unde au fost distruse până la temelie monumentul anexării Dobrogei, statuia lui Mircea cel Bătrân, respectiv bustul poetului Ion Nenițescu.

La 25 septembrie 1932, pe amplasamentul fostului monument a fost inaugurat bustul lui Ioan N.ROMAN, operă a sculptorului I.C. DIMITRIU-BÎRLAD (înlocuit, la rândul lui, în 1957 cu cel al lui Vasile PÂRVAN, autor Ion IRIMESCU - reamplasat și acesta din urmă în Parcul Arheologic, B-dul Ferdinand).

(continuare în numărul viitor)

**Mihai Petru GEORGESCU**  
referent  
Muzeul Municipiului București

<sup>1</sup> Ziarul *Liberalul Constanței* din 3 aprilie consemnează dezvelirea provizorie a monumentului; data inaugurării propriu-zise diferă în funcție de surse: 12 aprilie sau 16 mai 1916

## La Mănăstirea Derwent

### La Izvorul apei tămăduitoare, o cruce...



Capela menită a fi sălaş izvorului apei tămăduitoare, în jurul căruia a crescut prin vreme însăși mănăstirea Derwent, va fi fost inaugurată într-o zi de 2 mai, de hramul cunoscutului locaş de cult de la malul Dunării. Bucuria momentului pe care-l vor fi trăit credincioşii adunaţi aici a reverberat într-un mod aparte în sufletul a doi artiştii braşoveni. Camelia şi CONDREA Toma fiind cei care şi-au asumat nobila misiune artistică de a împodobi cu mozaic crucea ce-i întâmpină pe toţi cei ce simt nevoia de a fi în preajma izvorului legat atât de intim de gestul încărcat de simbol al Sf. Apostol Andrei. La Derwent, ne spunea Condrea Toma, noi am încercat să facem, într-un timp destul de scurt, o lucrare care să răspundă cât mai bine cerinţelor locului. Am folosit circa 10 nuanţe de mozaic produs în România, mozaic pe care noi l-am mai folosit şi în alte locuri pe unde am mai lucrat în această tehnică prin ţară (la Moieciul de Jos, la Ştefăneşti, lângă Bucureşti, la

Rădăşeni, lângă Suceava, şi chiar la Mitropolia din Iaşi, unde am lucrat împreună cu profesorul nostru, Gheorghe Răducanu)".

Crucea de pe faţada capelei de la Derwent este vizibilă atât din exterior cât şi din interior, are o cromatică deliberat caldă, interiorul capelei neprimind din afară foarte multă lumină. La exterior, mozaicul (care te poate trimite cu gândul la cromatică şi motivele geometrice de pe crucile din cimitirul de la Săpânţa) are culorile apei şi cerului, ale peisajului înconjurător, în centru fiind sfânta mahramă, iar pe braţele crucii chipurile Maicii Domnului îndurerată şi al Apostolului Ioan, aidoma reprezentărilor din catapetesmele bisericilor. "Imbrăcând astfel cu mozaic crucea ce veghează izvorul tămăduitor din Derwent, am dorit, ne spunea, la rândul ei Camelia Toma, să transmitem cât mai mult, crucea fiind «semnul sfânt al Jertfei Domnului şi al mântuirii noastre»". Personal aş îndrăzni să spun că prin voia bunului

Dumnezeu, crucea capelei izvorului de la Derwent este şi un semn al unităţii noastre de simţire şi credinţă. Pentru că a fost să fie ca o cruce înălţată la mal de Dunăre, în Dobrogea, de unde şi-a început misiunea Sfântul Apostol Andrei, să fie împodobită cu mozaic de doi artiştii trăitori în inima ţării, la Râşnov, iar cromatică şi motivele geometrice reprezentate pe cruce să facă trimitere la ceea ce poate fi văzut în cimitirul de la Săpânţa din Maramureş.

Celori doi artiştii le-a fost hărăzit a împodobi cu pictură în frescă bisericile "Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril" din Țopa de Mureş, biserica mănăstirii Muşinoale din Vrancea, "Sf. Apostoli Petru şi Pavel" din Rădăşeni, Suceava, "Sf. Adormire" din Râşnov, "Sf. Ierarh Nicolae" din Bran, lucrări în mozaic fiind realizate la mănăstirea Țigăneşti, Ilfov, la mănăstirea Vladimireşti, Galaţi, la mănăstirea Agapia şi-n alte locuri.

**Ioan POPA, Braşov**



## Centrul Cultural „Teodor T. Burada”, în premieră la Festivalul Național al Tradițiilor Populare Sibiu

Anul 2014 va sta sub semnul premierelor la Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”. Pentru prima dată, instituția constănțeană a fost invitată să participe la una dintre cele mai ample manifestări organizate la nivel național cu scopul promovării culturii românești. Este vorba despre a XII-a ediție a Festivalului Național al Tradițiilor Populare, manifestare care reunește an de an trei județe din Transilvania (inclusiv Banatul, Crișana și Maramureșul), Muntenia (inclusiv Oltenia și Dobrogea) și Moldova (inclusiv Bucovina și Basarabia), precum și reprezentanți ai comunităților românești din afara granițelor. Manifestarea este organizată de Complexul Național Muzeal „ASTRA” și Consiliul Județean Sibiu și se va desfășura în perioada 15 – 17 august 2014.

La această ediție a manifestării Centrul Cultural Județean „Teodor T. Burada”

va reprezenta nu numai județul Constanța, ci întreaga Dobroge, recunoscut fiind caracterul multicultural și bogăția spirituală a acestor locuri.

Evenimentul se va desfășura pe șapte secțiuni tematice, respectiv: arte religioase (tradiții cultice legate de practicile religioase, tradiții precreștine), arte literare orale (basme, eseuri, poezie și teatru popular), arte muzicale (interpreți vocali și instrumentali), arte coregrafice (dansuri populare), arte plastice (meșteșuguri artistice tradiționale), arte mecanice (creații tehnice tradiționale) și arte culinare (demonstrații practice după rețete tradiționale specifice județelor participante), și va reuni aproximativ 200 de participanți.

Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” s-a înscris la cinci din cele șapte secțiuni (arte religioase, arte muzicale, arte coregrafice, arte

plastice și arte culinare) cu expoziții de obiecte tradiționale, precum și cu demonstrații în cadrul unor ateliere de creație. Artiștii populari care vor participa din partea Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” vor reprezenta cu succes artele tradiționale specifice Dobrogei. Ca o componentă aparte specifică Dobrogei, multiculturalitatea va fi și ea o piesă de rezistență în contextul participării la manifestarea de la Sibiu, astfel că, alături de valorile tradiționale românești vor fi reprezentate și comunitățile etnice care trăiesc de sute de ani în ținutul dintre Dunăre și Marea Neagră alături de populația majoritară (turci, tătari, greci, bulgari, armeni, romi și aromâni).

A.B.





## Din patrimoniul dobrogean



*La Sibiu, în mirifica Dumbravă, păstrată ca unic tezaur al civilizației românilor, luat sub ocrotire de UNESCO, într-un colț se află o Dobroge arhaică în miniatură: câteva zeci de mori, gospodării, fântâni, o cherhana, reprezintă pentru cine vrea să cunoască civilizația acestor locuri, tradițiile meșteșugarilor, inteligența și inventivitatea țăranului dintre Dunăre și Mare. Perimetrul încântător al morilor de vânt din satele Curcani, Beștepe și Chirnogeni, păstrat în fotografii de album după o vizită în Muzeul civilizației tradiționale populare Astra Sibiu.*



## Aniversări în luna februarie



**Oleg Danovski** (1917-1997). La fiecare 9 februarie, Constanța sărbătorește Artistul. Aniversarea marelui coregraf Oleg Danovski era starea de bine care se lăsa peste mica comunitate numită Teatrul de balet, erau aplauzele nemăsurate ale spectatorilor ticsind sala Casei de cultură, erau florile recunoștinței cu care autoritățile locale

răsplăteau pe primul și cel mai mare dintre cetățenii săi de onoare. Artistul urca atunci pe scenă și vorbea despre perfecțiunea dansului, ca despre cea mai frumoasă fereastră prin care omul privește spre armonia vieții. Uneori îi plăcea să se creadă Mandarinul miraculos, omul care a întrupat din mișcare idei, alteori întrupa chiar Pasărea albastră. Artistul –ce splendidă coincidență !- plecase de pe scena Constanței să cucerească lumea. Crescuse pe scenă învățând arta mișcării de la mama sa, Malvina Ksesovskaia Danovski, maestră de balet, venită din Cernăuți la Constanța, într-un refugiu impus de vitregiile istoriei. Școala de balet creată de ea pe scena teatrului Tranulis îi avea printre cei mai conștiincioși elevi pe micuțul Oleg. Maestrul povestea rar despre ai săi, dar toți știam că s-a născut printre aristocrații vechii Rusii, nobili polonezi din vița Romanovilor. A studiat vioara, pictura și sculptura, a practicat boxul și patinajul. A dansat mult, extraordinar de frumos până când a simțit chemarea de a face coregrafie. Stătea în rând cu Petipa, Bejart, Arpino, Balanchine. Era invitat în jurii internaționale, la festivaluri, la marile sindrofii ale artiștilor lumii. Poate nici un alt mesager nu și-a îndeplinit mai bine mandatul în lume ca grupul de excepționali dansatori aflați sub bagheta magicianului, coregrafului și dresorului de imagini mișcate, cum a fost deseori numit Oleg Danovski. Pentru toate acestea Oleg Danovski a fost declarat unul dintre primii cetățeni de onoare ai Constanței.



**Dumitru Galavu** s-a născut în localitatea macedoneană Veria, din nordul Greciei, la 28 februarie 1926 și a venit cu toți ai lui în Caliacra, comuna Gargălic, satul Elibei. Copilăria petrecută în aspra Dobroge de Sud i-a marcat biografia. În 1940, familia lui a venit în Techirghiol. A absolvit Conservatorul „Ciprian Porumbescu”

din București, secția pedagogie și dirijat coral, promoția 1954. A fost toată viața profesor de muzică la Liceul de artă din Constanța.

Dar devoratoarea lui pasiune a fost folclorul muzical. Neostenit a colindat satele și a cules și cercetat creația populară locală. A cules, în circa două decenii de activitate, peste 5.000 piese folclorice: doine, balade, colinde, strigături de Anul Nou, teatru popular, diverse obiceiuri, basme, melodii pentru jocuri instrumentale, cântece de copii, descântece. A avut și creații componistice proprii, din păcate rămase necunoscute. A lucrat cu precădere în domeniul coral, cochetând uneori și cu cel instrumental. A realizat nenumărate coruri și cântece solistice, cu sau fără acompaniament de pian. În timpul vieții i-au fost editate, pe plan local, doar trei lucrări: „100 de melodii de jocuri din Dobrogea” în 1969, „Pe deal la Niculițel”, 1973, și „Tradiția populară a Dobrogei”, folclor poetic, antologie a cântecului popular din Dobrogea, 1974.

A murit într-o zi de 27 decembrie 1993 fără să fi reușit să publice întregul material folcloric cules în timpul vieții. La cinci ani de la moartea profesorului, Stere Samara, un mecena aromân cu dragoste pentru fapte de cultură, a preluat această bogată creație folclorică rămasă de la Dumitru Galavu pentru a o tipări.



Scriitorul **Pericle Martinescu**, pus în rând cu filosofii cei mai mari ai țării, s-a născut la Viișoara de Cobadin, la 11 februarie 1911. A fost coleg de amfiteatru și de dezbateri cu Emil Cioran și Nae Ionescu, este autorul unor însemnate volume de proză, poezie, publicistică.

Prima carte tipărită în Constanța a fost "Excursie în Ciclade", în 1996, la Editura "Europolis". I se păruse că numele dat primei edituri particulare a orașului copilăriei sale se potrivește cel mai bine jurnalului marinăresc al călătoriei sale spre eterna Eladă. Apoi, la "Ex Ponto" au urmat, în serie, "Visul cavalerului", "Odiseea editării "Poeziilor" lui Eminescu" apoi un jurnal care completează memorialistica-document al unei personalități literare dar și al unui timp cultural reconstituit în lumina adevărului. În același timp, o editură din Brașov, ALDUS, a reeditat romanul "Adolescenții de la Brașov".

"Două orașe mi-au rămas la fel de dragi: Constanța, unde am rădăcini biografice adânci, și Brașov, unde am avut norocul să-mi petrec o parte din adolescență în impulsuri febrile și averse de dragoste, înțelepciune și libertate spirituală", declara scriitorul.

că am purtat în suflet culoarea ei luminoasă, dar sobră, poezie frustră a stepei pontice." Declarație de credință care l-a urmărit toată viața și de care nu s-a dezmințit niciodată.

Elev al școlii primare din oraș, apoi la liceu la Constanța, Brăila pentru ca Academia de arte frumoase să o termine la București. Lucian Grigorescu studiază cu Frederic Storck, Dimitrie Paciurea, G.D.Mirea și alți artiști marcanți ai plasticii românești. În timpul primului război mondial, ca artilerist, luptă pe fronturile din Dobrogea și Moldova, este rănit și după propria declarație: copleșit, obsedat, fără a mai înțelege soarele. "Acum începe o lungă și trainică prietenie cu Mihai Ralea. După război, pleacă cu soția sa, pictorița Otilia Maria Nichiforescu, la studii în Italia, unde studiază cu sculptorul Ettore Ferrari, mai apoi prin intervenția poetului Ion Minulescu Lucian Grigorescu obține un premiu de studii și se stabilește la Paris. Aici îi cunoaște pe Henri Catargi, Brâncuși și Pallady. În 1925 Grigorescu descoperă farmecul orașului francez Cassis sur Mer, locul unde de altfel pictau Picasso, Matisse, Steriadi, Savy. Este prezent la expoziția universală de la Paris dar și la Dallas unde este declarat de critici un mare artist, "una dintre cele mai prețioase nestemate ale artei."

Se întoarce în țară dar cel de-al doilea război mondial îl surprinde reporter militar pe front de unde realizează un documentar în acuarele și guașă. Participă an după an la expoziții, este ales membru corespondent al Academiei, primește titlul de artist al poporului.

**Georgiana VOINEAGU**



**Lucian Grigorescu**, un poet al penelului (1 februarie 1894- 25 octombrie 1965)

Medgidia lui Lucian Grigorescu era cândva un târg cu o lume simplă, primitivă, care făcea să trăiască peisajul dobrogean, monoton, dar plin de farmec, aproape aspru, dar sonor pentru cine se născuse în mijlocul lui. "Dobrogea, cu peisajul ei atât de

sobru, cu dealurile ei pe care le-am colindat în lung și în lat, cu lumina ei de sud, m-a urmărit pretutindeni. Oranjul din tablourile mele e un rezultat al nevoii de a ajunge la o nuanță interesantă a roșului dobrogean... Aș putea afirma



Lucrare de **Lucian Grigorescu**



## Să ne cunoaștem profesorii

# Teo Rădulescu, o viață pe portative

Pentru toți el este doar Teo! „Domn a fost Ștefan cel Mare și este mort! Eu sunt Teo pentru toată lumea!”, astfel te întâmpină cel care își rupe din timpul său mai greu să povestească despre el și despre reușitele pe care le-a avut de-a lungul timpului, crezând cu tărie că acele clipe prețioase i-ar fi mai de folos unuia dintre elevii săi. Nu-i place să vorbească prea mult despre realizările sale. „Multe dintre ele le-am trecut sub tăcere”, ne spune Teo. De ce?! Poate pentru că știe și simte că multe alte succese vin din urmă.

Teo nu-și alege niciodată elevii. Ei îl aleg pe profesor. Trăiește prin realizările elevilor și se regăsește în fiecare dintre reușitele tinerelor vedete care-i datorează în mare parte cariera lor. Vorbim aici despre Andreea Olariu, Iulia Pușchilă, Alexandra Stan, Alexandra Șipoș, Denisa Trofin, Diana Moșneagu, Andreea Dragu, Georgiana Rusu, acestora li se alătură fetele de la Black Sea Girls, Oana Pușcatu sau Elena Gheorghe și lista ar putea continua...

„În cariera fiecăreia dintre ele mă regăsesc într-o foarte mare măsură! Sunt mândru de ele!”, povestește Teo atunci când vine vorba despre vedetele pe care le-a lansat numai în ultima vreme și cu care lucrează și astăzi.

În ziua în care ne-am văzut pentru a vorbi despre el și despre cariera sa, Teo urma să lucreze cu Andreea Olariu. Cu o mândrie fără margini în glas ne-a spus: „Să vă spun ultima noutate: Andreea va participa la Eurovision cu o piesă scrisă de un spaniol în colaborare cu o casă de producție din Norvegia”.

Cariera lui Teo nu se rezumă, însă, numai la activitatea susținută la Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”.

„Am terminat facultatea în 1978, iar un an am fost corist în Corul Filarmonicii Moldova din Iași, sub bagheta maestrului Ion Baciș”, își amintește Teo Rădulescu de începuturi. A venit apoi la Constanța,

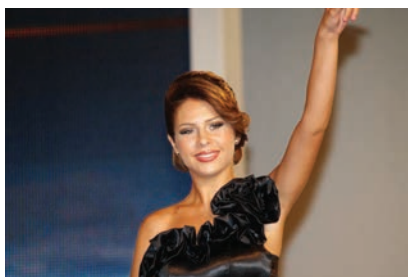
în calitate de inspector cu probleme de muzică pe județ, la Casa județeană de creație populară.

A urmat o perioadă frumoasă, ale cărei realizări au înfruntat timpul, prejudecățile, dar și concepțiile unora și de care se poate bucura și astăzi.

În 1980, la Cernavodă a pus bazele Cenaclului „Ioan D. Chirescu”. Un an mai târziu, împreună cu maestrul D.D. Chirescu și Dragoș Alexandrescu a pus bazele Festivalului de muzică corală „Ioan D. Chirescu”, manifestare care astăzi este de rang internațional. Tot în această perioadă Teo a început să lucreze modelând vocile tinerilor aspiranți la gloria scenei.

Bucuria regăsirii în muzică și a succesului nu avea să dureze prea mult. În anul 1983, Teo s-a imbarcat și până în 1990 a dat muzica pe navigație. Nu putea să renunțe chiar definitiv la





marea sa pasiune. Viața lui se construise până atunci pe portativ, iar nesăbuința regimului acelor vremuri nu putea să-l îndepărteze de acest sens al vieții. Astfel că, printre picături a mai dirijat Corul serviciului creștin din Felix Stowe din Anglia. Revoluția l-a prins la Singapore. În 1990 s-a întors acasă, în România. A revenit și la rațiunea sa de a trăi: muzica, dedicându-i-se în totalitate. A reluat activitatea la Corul „Ioan D. Chirescu” de la Cernavodă pe care l-a dus în topul național și a reluat, totodată, și pedagogia. A urmat apoi șansa de a se alătura echipei Școlii Populare de Arte Constanța, astăzi secție a Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” și toate succesele de acum...

Teo Rădulescu este unul dintre acei profesori pentru care toate drumurile duc la centru, fie ele în fapt sau în gând. Coordonează Catedra de Canto—Muzică Ușoară din cadrul instituției constănțene și își dorește foarte mult să îi ajute pe toți cei care bat la porțile școlii atât cât poate. „Dacă nu au absolut nicio legătură cu muzica, îi reorientez, dar dacă simt că au o înclinație cât de mică în acest

domeniu pentru mine este o provocare și muncesc alături de ei pentru a valorifica acel ceva”, ne spune Teo.

Nu-i place să se laude. Vrea însă să aducă un cuvânt de prețuire instituției pe care o slujește: „Școala de artă din Constanța este printre cele mai bune din țară, atât din punct de vedere al dotării, dar și din punct de vedere al calității muncii”.

**Adina BOCAI**

### **„În ritm de Rock’n’Roll”, la Căminul Cultural din Peștera**

Luna februarie începe cu un spectacol susținut în comuna Peștera de cursanții Clasei de canto – Muzică ușoară de la Medgidia, coordonată de profesor Daniel Mititelu.

Spectacolul, derulat sub deviza „În ritm de Rock’n’Roll”, va avea loc la Căminul Cultural din comuna Peștera duminică, 2 februarie 2014, începând cu ora 11,00.

**Consiliul Județean Constanța**  
**Centrul Cultural Județean Constanța**  
**„Teodor T. Burada”**

prezintă  
duminică, 2 februarie 2014,  
începând cu ora 11,00  
la  
Căminul Cultural din comuna Peștera  
spectacolul

**În ritm de ROCK’N’ROLL**

susținut de elevii  
Clasei de canto - Muzică ușoară  
Prof. Daniel Mititelu - Medgidia

**Intrarea liberă!**



## Flăcăul tânăr și iubăreț, în lumea satului românesc

Pe 24 februarie, în ziua când Biserica Ortodoxă sărbătorește Aflarea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, în calendarul popular românesc este consemnată ziua lui Dragobete, zeul tinereții, stăpân absolut al dragostei și al buneii dispoziții. În lumea satului românesc, până la jumătatea secolului al XX-lea, Dragobetele era sărbătorit pe 24 și 28 februarie sau pe 1 și 25 martie (confirmă Ion Ghinoiu, autorul volumului „Zile și mituri”, editura Fundația PRO, București, 1999). De altfel, 24 februarie marca începutul primăverii, ziua când natura se trezește din iarnă, ursul iese din bârlog, păsările își caută loc de cuiburi, iar omul trebuia să participe cu suflet curat la bucuria renașterii naturii.

Dragobete este un personaj adus prin timp de la vechii daci și transformat într-un protector al tinerilor și stăpân al iubirii. Urmând firul legendelor populare, se pare că Dragobete (numit și „Cap de primăvară”, „Năvalnicul” sau „Logodnicul Păsărilor”) nu era nimeni altul decât fiul babei Dochia, un flăcău chipeș și iubăreț, care seducea femeile care îi ieșeau în cale. O altă tradiție spune că Dragobetele a fost transformat



într-o buruiănă numită Năvalnic, de către Maica Precista, după ce nesăbuitul a îndrăznit să îi încurce și ei cărările.

Dragobete a rămas însă până în ziua de astăzi simbolul suprem al dragostei autohtone.

### A FI DRAG - DRAGOBETE

Aproape toate denumirile pentru această sărbătoare sunt după numele din slava veche a sărbătorii creștine Aflarea Capului Sfântului Ioan Botezătorul. Numită în spațiul slav „Glavo-Obretenia”, a fost preluată de români ca și în cazul altor sărbători din calendarul popular (Probajenii sau Obrijenii, Procoava, Ovidenia, Zacetania, Stratenia s.a.).

Denumirea din slavă apare în evul mediu – „Vobritenia”, „Rogobete”, „Bragobete”, „Bragovete”, până când, probabil și sub influența

principalelor caracteristici ale sărbătorii, s-a impus pe arii destul de extinse, mai ales în sudul și sud-vestul României, denumirea „Dragobete”.

O altă explicație dată de unii filologi asupra provenienței numelui Dragobete pornește tot de la două cuvinte vechi slave „dragu” și „biti”, care s-ar traduce prin expresia „a fi drag”.

### ÎN CĂUTAREA PRIMELOR FLORI DE PRIMĂVARĂ

Obiceiurile de Dragobete, zi așteptată cândva cu nerăbdare de toți tinerii, au fost în bună parte uitate, păstrându-se doar în amintirea bătrânilor.

Chipeșul Dragobete, un neastâmpărat și un năvalnic flăcău, era un pețitor și un naș al animalelor – iar românii l-au considerat protectorul iubirii celor care se întâlnesc de ziua lui – când omul participă la bucuria naturii, pregătindu-se de venirea primăverii, la început de an agricol / odată cu ieșirea ursului din bârlog.

În dimineața zilei de Dragobete fetele și femeile





tinere strângeau zăpada proaspătă, o topeau și se spălau cu apa astfel obținută pe cap, crezând că vor avea părul și tenul plăcute admiratorilor.

Dragobete era și ziua când fetele și băieții se îmbrăcau în haine de sărbătoare și, dacă timpul era frumos, porneau în grupuri prin lunci și păduri, cântând și căutând primele flori de primăvară. Fetele strângeau în această zi ghiocei, viorele și tămâioase, pe care le puneau la icoane, pentru a le păstra până la Sânziene, când le aruncau în apele curgătoare. Culesul florilor se continua cu voie bună și cântece, cu un fel de joc numit „zburătorit”. La ceasul prânzului, fetele porneau în fugă către sat, iar băieții le fugăreau, încercând să le prindă și să le dea un sărut.

De obicei, tinerii se adunau la o casă pentru a-și „face de Dragobete”, fiind convinși că, în felul acesta, vor fi îndrăgostiți întregul an, până la viitorul Dragobete. Era o sărbătoare a grupurilor de tineri care

ieșeau din sat, la pădure, făceau o horă, se sărutau și se îmbrățișau.

Lucrările câmpului, țesutul, cusutul, treburile grele ale gospodăriei nu sunt permise în această zi. În schimb, curățenia este permisă, fiind considerată aducătoare de spor și prosperitate.

Nu ai voie să plângi în ziua de Dragobete. Se spune că lacrimile care curg în această zi sunt aducătoare de neazuri și supărări în lunile care vor urma.

În unele zone ale țării, ajunul Dragobetelor este asemănător ca simbolică nopții de Bobotează. Fetele tinere, curioase să își afle ursitul, își pun busuioc sfințit sub pernă, având credința că Dragobetele le va ajuta să găsească iubirea adevărată.

Se mai credea că în ziua de Dragobete păsările nemigratoare se adună în stoluri, ciripesc, își aleg perechea și încep să-și construiască cuiburile, păsările neîmperecheate acum rămânând fără pui peste vară. Oamenii bătrâni țineau această zi pentru friguri și alte boli.



surse: *Historia.ro, crestinortodox.ro, Mediafax, calenarintercultural.ro*

## FĂURAR

### Sfaturi gospodărești

1. Se sporește hrana vitelor de muncă.
2. Se repară uneltele agricole.
3. Selecționează semințe pentru semănat.
4. Cară și împrăstie gunoii.
5. Dacă e timpul frumos se poate începe semănatul grâului de primăvară, al ovăzului și mazării.
6. Se curăță pomii de ouăle de omidă.
7. Se fac răsadnițe (solarii) și se pun: usturoiul, salata și ridichile.

### Leacuri din bătrâni

**Anemia.** Anemicii sunt ușor de recunoscut, au buzele și gingiile palide. Aceștia trebuie să consume în fiecare zi grâu încolțit. Pentru aceasta se pune grâul ales și spălat într-o farfurie și se păstrează umed și la căldură

până se umflă și vrea să iasă colțul. Înainte de a crăpa coaja se întrerupe încolțirea și se usucă grâul, fără a fi pus pe foc, apoi se macină. O lingură din pudra rezultată este consumată dimineața și seara, înainte de mâncare. Grâul încolțit este cel mai bun întăritor pentru copii și oameni slăbiți după o suferință.

**Durerile de cap** pot să fie ameliorate dacă se pune făină de muștar între două cârpe și apoi se aplică pe ceafă.

**Durerile de mușchi** se alină prin frecționare cu o cremă făcută din 10 g. camfor și 100 ml. untdelemn. Altă variantă constă în combinarea, într-o sticlă, în părți egale a amoniacului și untdelemnului și agitarea acestei mixturi până devine o soluție asemănătoare laptelui, cu care se unge zona dureroasă.

(Adaptare după „Calendarul Episcopiei Constanța pe anul dela Hristos 1946”)



## „Elena Ionescu, o viață dedicată cântecului popular dobrogean”

Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” le-a pregătit prietenilor săi o surpriză pentru acest început de an. Este vorba despre un proiect cultural intitulat „Elena Ionescu, o viață dedicată cântecului popular dobrogean”, proiect care va continua și anul acesta.

Așa cum ne-au spus reprezentanții instituției, dar și solista Elena Ionescu Cojocaru, proiectul constă în lansarea unui CD cu melodii dintre cele mai reprezentative pentru folclorul dobrogean.

Înregistrările au fost realizate orchestral de maestrul Adrian Grigoraș, Orchestra Națională Radio, dar și cu Orchestra „Baladele Deltei”, dirijor Aurelian Croitoru.

Elena Ionescu Cojocaru este unul dintre profesorii Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” dedicată atât propriei cariere muzicale, cât și formării tinerelor talente în domeniul muzicii populare. Este profesor la Clasa de Canto – Muzică populară din cadrul instituției constănțene și coordonator al Ansamblului

„Fiii Dobrogei”.

„Elena Ionescu Cojocaru este unul dintre artiștii noștri care dau viață cântecelor populare românești nu numai din zona Dobrogei, ci din toate regiunile țării. Elena Ionescu Cojocaru pune în valoare folclorul românesc nu numai prin vocea sa, cât și prin talentul său didactic, formând la rândul tineri artiști care vin să studieze muzica populară la Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”. Am adunat în acest CD cele mai frumoase melodii. Sunt cântece de suflet pe care artista le interpretează cu atâta dăruire și dragoste pentru publicul său. Ascultându-le și dumneavoastră, veți fi mai aproape de valorile folclorice românești și veți iubi, poate, mai mult pe fiecare zi, acordurile muzicii populare românești.

Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” îi mulțumește pe această



cale Elenei Ionescu Cojocaru pentru dăruirea cu care își face datoria în fața publicului și în fața elevilor săi, dar și pentru această frumoasă colecție de melodii care servesc drept carte de vizită pentru artistă și pentru instituție!”, spune directorul Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”, Doina Voivozeanu, prezentând CD-ul intitulat „Elena Ionescu Cojocaru – O viață dedicată cântecului popular dobrogean”.

Intrarea liberă!

### Invitație la spectacole

Cursanții claselor de arte muzicale din cadrul Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” susțin în fiecare săptămână spectacole atât pentru publicul constănțean, reprezentațiile având loc, în acest caz, în general sâmbăta, la Muzeul de Artă din oraș, cât și pentru publicul din județ, spectacolele fiind susținute, de regulă, duminică, la căminele culturale din diferite localități ale județului.

În ambele cazuri intrarea este liberă, organizatorii dorind să ofere astfel posibilitatea tuturor să asiste la aceste reprezentații și, în același timp, oferindu-le tinerilor artiști șansa de a evolua în fața unui public cât mai numeros, învățând, totodată, să-și gestioneze emoțiile.



# Calendar popular

## SFÂNTUL TRIFON (1 FEBRUARIE)

În calendarul ortodox, Sfântul Trifon, cunoscut în calendarul popular drept ocrotitor al viilor și livezilor, este sărbătorit pe 1 februarie. În popor se spune că ar avea putere asupra începutului primăverii. În Dobrogea, în perioada interbelică exista obiceiul ca preotul să sfințească apa și, cu aghiasma, să stropească locuințele sătenilor. În alte locuri din țară există diverse ritualuri, care au drept scop protecția grădinii și a câmpului. Astfel, în Oltenia sărbătoarea marca începerea tăiatului viilor. Viticultorii făceau focuri la marginea plantației, iar cu o cârpă fumegândă afumau corzile, pentru ca butucii să fie feriți de boli și dăunători. La sfârșitul sărbătorii se întorceau acasă purtând pe cap coronițe împletite din corzile viei, iar gospodina întindea o masă bogată, asemenea producției pe care o așteptau în anul care abia începuse.

În Banat și Transilvania, încă din zorii zilei bărbații curățau pomii, apoi îi stropeau cu aghiasmă; pomii care păreau că se usucă sau cei ce nu aduceau suficient rod erau „amenințați” cu toporul că de nu vor rodi vor fi tăiați. Tot în Banat se mai arunca de pe un vârf de deal o roată aprinsă, cu scopul de a fi purificat câmpul de forțele răului.

## ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI (2 FEBRUARIE)

Evenimentul amintește de momentul închinarea Domnului la Templul din

Ierusalim, petrecut la 40 de zile de la Nașterea lui Iisus Hristos.

Fecioara Maria, împreună cu dreptul Iosif, au mers la Templul din Ierusalim, închinând pruncul Domnului, conform Vechiului Testament. În Evanghelia după Luca se istorisește că, la Templu, îmbătrânit de vreme, îi aștepta Dreptul Simeon. Acesta era un învățat evreu căruia i se ceruse să traducă Cartea lui Isaia. Proorocia lui Isaia în care se spunea că: „*Iată Fecioara va lua în pântece și va naște fiu...*” Simeon a tradus-o cu: „*...femeia va lua în pântece...*”. În repetate rânduri un înger al Domnului ștergea cuvântul „femeia” înlocuindu-l cu „fecioara”. Pentru necredința lui Simeon, i s-a făgăduit că nu va muri până ce nu-l va vedea pe Fiul lui Dumnezeu născut din Fecioară. În această zi, a Întâmpinării Domnului, dreptul Simeon l-a luat în brațe și, mulțumind lui Dumnezeu, a mărturisit strigând: „*Acum slobozește pe robul Tău Stăpâne, în pace, după cuvântul Tău, că văzură ochii mei mântuirea Ta care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, Lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului tău Israel!*” (Luca 2, 29-32)

Tot la Templul din Ierusalim era și o bătrână văduvă, proorocița Ana, care „*lăuda pe Dumnezeu și vorbea despre Prunc tuturor celor ce așteptau mântuire în Ierusalim*” (Luca 2, 38). Aceasta i-a spus Maicii Domnului că prin inima ei va trece sabie, făcând aluzie la suferințele pe care le va îndura la răstignirea Fiului său.

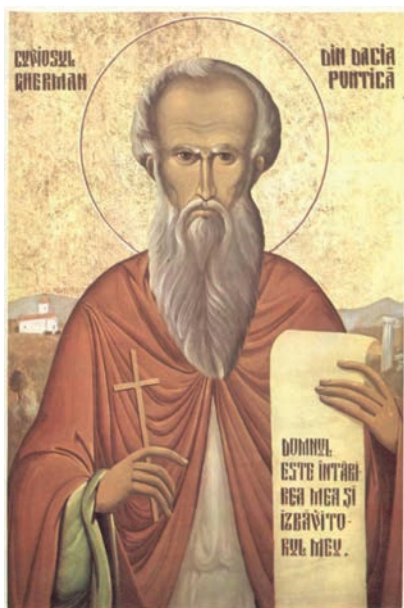
Denumirea populară a sărbătorii este **Stretenia** și, din bătrâni, se spune că este momentul în care anotimpul cald, primăvara, se luptă cu iarna, ziua fiind favorabilă previziunilor făcute pe baza comportamentului ursului, de aici și denumirea de Ziua Ursului. Se credea că în cazul în care ursul, ademenit cu bucăți de carne, iese din bârlog și se sperie de umbra lui (dacă e soare), intră la loc, iar iarna ar mai dura aproximativ o lună și jumătate. În schimb, dacă pe 2 februarie cerul este acoperit, ursul nu-și vede umbra și rămâne afară, prevestind apropierea primăverii.

## SFINȚII CUVIOȘI IOAN CASIAN ȘI GHERMAN (28 FEBRUARIE)

Sfinții Cuvioși Ioan Casian și Gherman (28 februarie) din Dobrogea sunt sărbătoriți de Biserică pe data de 28 februarie în anii nebisecți și pe 29 februarie în anii bisecți. Dacă primul dintre ei este cunoscut de mult timp, prin scrierile sale, despre Sf. Gherman din Dacia Pontică aflăm informații din cartea „*Convorbiri cu părinții pustiei*” a lui Ioan Casian.

Sfântul Cuvios Ioan Casian s-a născut în jurul anului 360, fiind considerat întemeietorul monahismului în Apus. Prietenul lui, Sfântul Cuvios Gherman era puțin mai mic de vârstă. Istoricii bisericești consideră că cei doi sunt originari din Sciția Minor, Dobrogea de astăzi. Era prieteni încă din copilărie, pe când erau colegi la o școală mănăstirească,





tot împreună au fost și înrolați în armată. Încă din tinerețe și-au închinat viața lui Dumnezeu îmbrăcând haina monahală și mergând la o mănăstire din Betleem. În preajma anului 385, au călătorit în Egipt pentru a cunoaște modul de viață al părinților din pustiu. În anul 400 s-au dus la Constantinopol, unde era patriarh Sfântul Ioan Gură de Aur, care l-a hirotonit diacon pe Sfântul Ioan, iar pe Sfântul Gherman preot. Cinci ani mai târziu au mers la Roma, încercând să-l apere pe prietenul lor, Sfântul Ioan Gură



de Aur care, cu un an înainte, fusese exilat. Sfântul Gherman a trecut la cele veșnice la Roma. În anul 415, Sfântul Ioan Casian s-a stabilit la Marsilia și a fost hirotonit preot. A întemeiat două mănăstiri – una de călugări, cu hramul „Sfântul Victor” și alta de călugărițe și a redactat două scrieri importante: „Convorbiri cu părinții pustiei” și „Așezămintele vieții de obște a călugărilor”. Sfântul Ioan Casian a murit la Marsilia, în anul 435. Călugărul Ioan și-a luat numele de Casian de la districtul rural omonim,

din apropierea Histriei.

Dobrogea de astăzi este martora trecerii lor pe aceste meleaguri. Denumiri precum „Podișul Casian” sau „peștera Sfântului Ioan Casian” reprezintă o dovadă de necontestat a memoriei colective care a sustras uitării pașii sfinți și sfințitori deopotrivă ai prietenilor lui Dumnezeu.

În apropierea peșterii în care au trăit un timp Sfinții Ioan Casian și Gherman din Dobrogea se află două blocuri mari de piatră, purtând inscripții grecești, cunoscute drept „piatra scrisă”. Pe acele pietre incizate și cercetate de către istoricul Vasile Pârvan, în anul 1912, stă scris „Hotarele Casienilor și Peștera”. S-a dovedit că peștera, aflată în apropierea pietrei scrise, a fost locuită din secolul IV până în secolul XI, deci și în perioada în care au trăit și sfinții dobrogeni. Acum a devenit loc de pelerinaj pentru toți credincioșii care vin să înalțe rugi către cer pe acest loc binecuvântat.

**Laura CALOEAN**



### In memoriam DANIEL SĂRĂCESCU

La sfârșitul lunii ianuarie 2014 a plecat dintre noi pianistul Daniel Sărăcescu, conferențiar universitar, doctor în muzicologie, unul dintre fondatorii Facultății de arte din cadrul Universității Ovidius din Constanța, un om de cultură și acțiune aparținând elitei culturale a Dobrogei.

Artist și cadru didactic, Daniel Sărăcescu va rămâne în sufletul tuturor ca un coleg drag, un profesionist desăvârșit, un OM pentru care meseria a fost artă, iar arta a fost mod de viață.

Daniel Sărăcescu a fost artistul alături de care mulți profesori și colaboratori de-ai Centrului cultural județean „Teodor T.Burada” au evoluat pe scenele constănțene, sprijinind la nevoie activitățile noastre. Un gând bun și o lacrimă!



## Satul dobrogean

*Istoricul aplecat cu acribie asupra detaliilor păstrate de arheologie, arhive, legende și mituri, scriitorul într-un preaplin al datoriei față de locuri și oameni, preotul evlavios pornind pe urma pașilor Apostolului Andrei, politicianul dovedit de dragostea lui pentru cei de-acasă, dascălul misionar picurând în minți tinere sentimentul apartenenței la spiritul locului, bibliotecarul cu judecăți de substanță aducând la zi materialul documentar existent. Oamenii Dobrogei. Atât de mulți și atât de răspândiți în lume, dar uniți prin același certificat de naștere și aceeași credință. Fotografii din colecția Centrului "Teodor T. Burada" reproduse mai jos se doresc un îndreptar de dragoste pentru veșnicia satului dobrogean.*



cișmea la Șipote



casă din Canlia



casă din Beilic



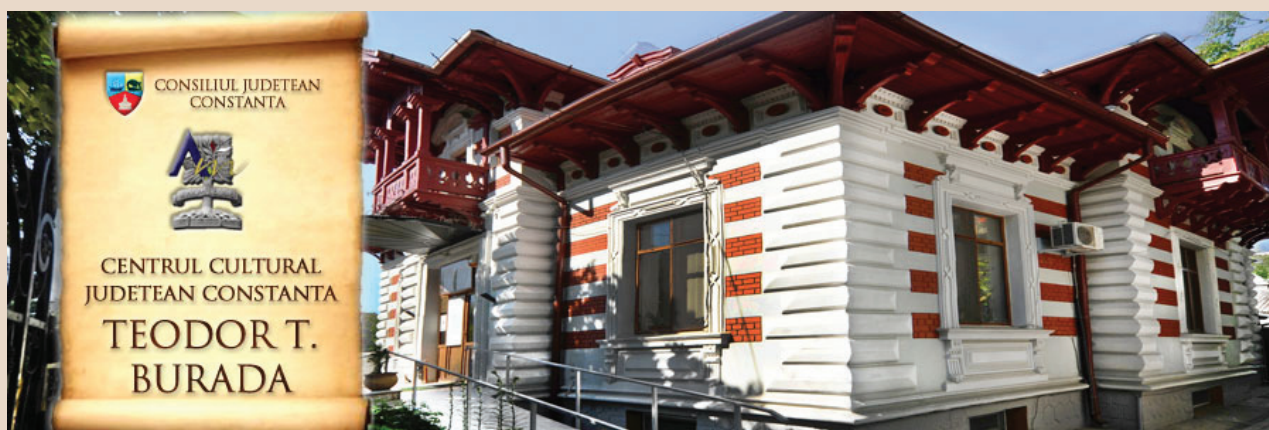
casă din Adamclisi



fântână din Beilic



# Un curs pentru fiecare



Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”, singura instituție din județ care organizează, în sistem autorizat, cursuri în cele mai variate domenii de activitate, vine în întâmpinarea preferințelor tuturor constănțenilor, indiferent de vârstă. Instituția își propune să fie un răspuns la întrebările tuturor acelor care simt nevoia să se refugieze într-un hobby artistic, să fie alternativa ideală pentru copiii care acum își definesc personalitatea și care încearcă să-și împlinească dorințele și talentele.

Vă invităm, astfel, să descoperiți în continuare oferta noastră educațională aferentă anului 2013 – 2014.

## **DE LA CONSTANȚA LA MEDGIDIA ȘI HÂRȘOVA**

Vorbim despre cursuri de balet și dans aerobic, cu profesor Mariana Baran, cursuri care se organizează atât la Constanța, cât și la Medgidia. Tot la Constanța și Medgidia, centrul mai organizează cursuri de teorie, pian, cursurile fiind susținute de profesor Angela Bejenaru, dar și cursuri de pian / canto, sub îndrumarea prof. Inga Postolache. Prof. Adriana Hoidrag susține și ea cursuri de dans modern, dans sportiv și dans popular la Constanța, Medgidia și Hârșova.

Tot la Medgidia, acolo unde centrul se bucură de un mare interes, prof. Daniel Mititelu susține cursuri de canto muzică ușoară și populară.

## **INSTRUMENTE**

La Constanța se derulează cele mai multe cursuri. Cei care vor să studieze pianul o pot face cu prof. Cristina Bîrlădeanu, prof. Rodica Chiforeanu, care predă și cursuri de orgă, sau prof. Lia Lucreția Megas. Prof. Sorin Cucu vă așteaptă la cursurile de chitară clasică și orgă, prof. Cristache Feraru, la cursurile de acordeon, prof. Marian Gănescu la cele de saxofon și clarinet, prof. Ioan

Dănilă Gliga la cele de instrumente populare, prof. Cristian Marius Oprea la cursurile de nai, prof. Gelu Păun la cele de percuție, prof. Adeline Penescu vă așteaptă la cursurile de vioară, prof. Camelia Hriscu-Popescu la cele de chitară clasică, prof. Aurelian Scarlat predă cursuri de chitară electrică, chitară clasică și orgă, în timp ce prof. Adrian Ursulescu predă cursurile de orgă și corepetiție canto muzică populară.

## **CANTO**

Tot cursuri de corepetiție, dar de data aceasta pentru canto clasic, predă și prof. Natalia Gribinic, în timp ce prof. Doru Daniel Iftene și prof. Cornelia Gabriela Popescu predau cursuri de canto clasic, prof. Rodica Iftime predă cursuri de canto muzică ușoară și pian, iar prof. Vadim Iftime predă și el cursuri de canto muzică ușoară, ca și prof. Cristian Parmac și prof. Teodor Vladimir Rădulescu. Și cei care visează să pășească în lumea teatrului o pot face la cursul predat de prof. Radu Popescu.

## **ARTE VIZUALE**

Și în ceea ce privește artele vizuale, centrul vine cu o ofertă bogată. Prof. Constantin Gheorghe predă cursuri de pictură, grafică, împletituri și iconografie. Tot la catedra de pictură o regăsim și pe prof. Gabriela Gheorghe, în timp ce prof. Vladimir Hagi predă cursul de decorațiuni interioare, prof. Lucia Niculescu predă cursul de design vestimentar, prof. Eusebio Spînu pe cel de grafică și pictură, iar prof. Andreea Ungureanu – cursul de machiaj.

Cei care doresc să deslușească tainele artei fotografice și video o pot face la cursurile susținute de prof. Iulia Gheorghe și prof. Alexe Pitei. În cadrul aceleiași secțiuni, prof. Marian Florentin Sîrbu predă cursul de modelaj și ceramică.

**Adina BOCAI**



ȘCOALA POPULARĂ  
DE ARTĂ ȘI MEȘTERI

ȘCOALA POPULARĂ  
DE ARTĂ ȘI MEȘTERI

ISSN 1221-2253